קובץ מכתבים

עלה יומי

סדר יומי **בספה"ק 'עלים לתרופה'**
שע"י בחורי החבורות בישיבות הגדולות
במסגרת פרויקט **'עלה יומי'**

עלה יומי
החיזוק היומי של כל בחור!
בספה"ק 'עלים לתרופה'

בס"ד

בבקשת הזקנה והצדקת הבה ובשם כלל
משתתפי הפרויקט "שלח ידיו". אנו משתדלים
בבקשת מכל טוב חמה ולבבית
לבחור החשוב והיקר –

נתן בני שנעק נ"ו

יוצא לאור הפרויקט "שלח ידיו", שבמסירות
נפש השקיע את כל אונו ומאודו. ביום
והוביל את הפרויקט מיומו הראשון עד
הצלחתו הגדולה.

לרגל שמחת נישואיו בשעטו"מ שב"ק בית הבה"מ ב'
אלעזר מרדכי קרניץ שליט"א

ליבות הפקדת תורת הבה"ק ותלמידיו תעמוד
לו לעד. שיזכו יחדיו בית נאמן בישראל
וצאצאות ישרים ומבוררים ההולכים לאורו של
הינו הקדוש כל הימים.

מסרכת "שלח ידיו" הוועלת "מקורבים"

חברים יקרים!

ניצבים אנו בפתחו של זמן חדש, זמן חורף
ארוך במיוחד עומד לפנינו,
והעלים פה בידיים שלנו!
בידינו הבחירה אם להיכנע לשגרה האפרורית,
ליפול למעין תרדמת חורף מתמשכת ורק
להמתין לחנוכה או פורים -
או להיאחז ב'עלה יומי', חיי היום-יום של
התלמיד הגדול, לנער את אפרוריות השגרה
מעלינו ולזכות ב'חיים טובים' בכל יום ממש.
בברכת 'זמן חורף מוצלח' ומלא בהתחזקות!

מערכת 'עלה יומי'
שע"י ארגון מקורבים

כִּי קִוִּיתִי לַה' שֶׁמִּכְתָּבֵינוּ
יִהְיוּ יְקָרִים בַּיָּמִים
הַבָּאִים בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ. כִּי כְּלָם סוֹבְבִים
עַל מֶרְכַּז נְקֻדַּת הָאֱמֶת
לַאֲמִתּוֹ, לְהִשְׁתַּוְּקֵק
וְלִכְסֹף לַה' וּלְתוֹרָתוֹ
וְלַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים
וּלְדַרְכֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים,
אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ לָזֶה...

ועלהו לתרופה.....

בסייעתא דשמיא, עם פתיחת שנתו השנייה של המיזם ההולך ומתפשט מחבורה לחבורה, אנו זוכים להתחדש עם החוברות החדשות כפי שעיניכם רואות, הכריכה קיבלה עיצוב מחודש ותיקונים נוספים נעשו גם בפנים החוברת.

בהזדמנות זו, אנו רוצים לחדד כמה נקודות חשובות הנוגעות לסגנון הייחודי של פרויקט 'עלה יומי'.

'עלה יומי' אינו תכנית לימוד נוספת המצטרפת לרשימת ה'סדרים קבועים' שלנו כדוגמת 'עמוד היומי' ועוד.

בשונה מכל הסדרים בהם המטרה העיקרית היא להתקדם ולזכות לסיים את הספר בשלמות. כאן המטרה היא הרגעים האלו בעצמם בהם אתה קורא את המכתב/עלה היומי ושואב לעצמך חיות פשוטה לכל היום. ולכן לא משנה איפה אתה אוחז ואם למדת את המכתב של אתמול - **יש לך כמה דקות עכשיו? נקודת החיזוק היומית מחכה לך!**

בהתאם לכך, על אף אורך המכתבים המשתנה, סודרו המכתבים בחלוקה של מכתב לכל יום, וכך בכל יום יש עניין חדש.

כמו כן נערכה התאמה של ימי הלימוד לימים הישיבתיים הפעילים בלבד ראשון עד חמישי (כשבין-הזמנים וסופ"ש לא כלולים בעניין), בהם אפשר בקלות לתפוס עוד איזה ברסלב'ער בישיבה ולהתחזק בצוותא.

נקודה אחרונה והכי משמעותית היא הלימוד בחברותא. התוכן היומי עצמו אינו ארוך ולפעמים הוא עשוי להיות מכתב בן כמה שורות בודדות, אבל כמו שכבר חידדנו הנקודה היא לא ההספק אלא הטעימה בעצמה. ולכן המנהג הרווח בקרב החבורות הוא לקחת חבר, ובצוותא לדלות ולהתחיות.

[מחפש חברותא? אחראי 'עלה יומי' בחבורתך ישמח לסייע לך!]

מערכת 'עלה יומי'
שע"י ארגון מקורבים

יום ראשון ל' תשרי **קפח**

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ד' שְׁלַח תקצ"ה.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

קִבַּלְתִּי מִכְתָּבְךָ עִם הָאִגֶּרֶת מֵרַבִּי הֶעָנִיךְ עִם הַשְּׁנֵי זְהוּבִים. וְכָעֵת אֵין שׁוּם חָדָשׁ לְהוֹדִיעַ, כִּי כְּבָר שָׁמַעְתָּ שֶׁרַבִּי נִיסָן בֶּן רַבִּי קַלְמָן יָשַׁב בִּתְפִיסָה מֵעֵת לְעֵת, וּבְיוֹם שֵׁנִי הוֹצִיאוּ אוֹתוֹ. וּבְנֵי הַנְּעוּרִים עֲדַיִן חוֹתְרִים וְזוֹרְקִים קְצָת אֲבָנִים, אֲבָל כְּבָר פַּחַד גָּדוֹל עֲלֵיהֶם, כִּי בְּיוֹם א' חִפְּשׁוּ בַּלֵּם לְתָפְסָם. וּמֹשֶׁה הַמְהֻפָּךְ הָיָה אֵצֶל הָרַב דְּפֹה אֶתְמוֹל, וְצָעַק עַל נַפְשׁוֹ הָרַבֵּה, וְדַעְתּוֹ מְטֹרֶפֶת כְּדַרְכּוֹ מֵאָז, אַךְ עַתָּה הוּא מִבַּלְבָּל יוֹתֵר, וְצַר לוֹ מְאֹד מְאֹד. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלָיו, שֶׁיָּסוּר מֵעָלָיו הָרוּחַ רָעָה וְיָשׁוּב אֶל הָאֱמֶת בְּכָל לֵב, וְיִשְׁתַּדֵּל לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר עִוֵּת כָּל כָּךְ, כַּאֲשֶׁר הוּא רוֹאֶה מְעַט, גַּם עַתָּה בְּתוֹךְ טֵרוּף הַדַּעַת שֶׁלּוֹ. הַמָּקוֹם יְרַחֵם עָלָיו וְעָלֵינוּ לְהַצִּילֵנוּ מִשּׁוֹנְאֵינוּ וְרוֹדְפֵינוּ חִנָּם, וְיִתֵּן הָאֱמֶת לְיַעֲקֹב וְכוּ', וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבִתְּךָ תִּחְיֶה בְּתוֹךְ שְׁאָר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

וְהִזָּהֵר בְּנִי גַּם עַתָּה בְּתוֹךְ טִרְדָּתְךָ, לִזְכֹּר בְּכָל יוֹם בְּעָלְמָא דְּאָתֵי בִּכְלָל וּבִפְרָט, כִּי זֶה חוֹבָה עַל כָּל אָדָם אֵיךְ שֶׁהוּא וּבְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו. כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם הַכֹּל הֵם רְמָזִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם אֶת עַצְמוֹ מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תַּכְלִית וְכוּ'. זְכֹר זֹאת הֵיטֵב, וּשְׁמֹר אֶת הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה הֵיטֵב בְּכָל יוֹם, כִּי הַזִּכָּרוֹן בְּעַצְמוֹ טוֹב מְאֹד. וְכָל הָרַעַשׁ הַגָּדוֹל וְהָרוּחַ סְעָרָה שֶׁל הַמַּחֲלֹקֶת הַגְּדוֹלָה שֶׁנִּתְעוֹרְרָה עָלֵינוּ, הַכֹּל הוּא נִמְשָׁךְ מֵהָרַע עַיִן שֶׁמִּתְגָּרֶה בְּהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הָעוֹסֵק לְהַזְכִּיר אֶת הָעוֹלָם בְּכָל יוֹם בְּעָלְמָא דְּאָתֵי, כִּי אֵין מִי שֶׁיְּדַבֵּר וְיַעֲסֹק בָּזֶה כְּמוֹהוּ. וּמֵאַחַר שֶׁבְּחַסְדּוֹ הַנִּפְלָא יִתְבָּרַךְ, נִצַּלְנוּ עַל כָּל פָּנִים מִלִּהְיוֹת חוֹלֵק וּמִתְנַגֵּד עָלָיו, חוֹבָה עָלֵינוּ לְהַרְגִּיל עַצְמֵנוּ לַיְלֵךְ בִּדְרָכָיו הַקְּדוֹשִׁים, לִזְכֹּר בְּכָל יוֹם בְּעָלְמָא דְּאָתֵי וְכוּ' כַּנַּ"ל. וְיֵשׁ בָּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר, וְאֵין פְּנַאי, גַּם אִי אֶפְשָׁר עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. וְדַי בָּזֶה כָּעֵת לַהֶחָפֵץ בָּאֱמֶת.

דִּבְרֵי אָבִיךָ. **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.**

יום שני א' חשוון **קפט**

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ב' קָרַח תקצ"ה.

אֲהוּבִי בְּנֵי חֲבִיבִי.

קִבַּלְתִּי מִכְתָּבְךָ הַיּוֹם, וְגַם קֹדֶם לָזֶה הוֹדִיעֵנִי רַבִּי אַיְזִיק נֵרוֹ יָאִיר מִצַּרַת בִּתְךָ הַקְּטַנָּה. וְצַר לִי מְאֹד עַל צָרָתְךָ וְיִסּוּרֶיךָ, אַךְ לֹא יָכֹלְתִּי לְהִתְאַפֵּק מִלְּהוֹכִיחַ קְצָת, עַל אֲשֶׁר זֶה כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים בְּכָל פַּעַם אַתָּה צוֹעֵק בְּקוֹלוֹת מְרוֹרִים עַל כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, הֲלֹא זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם אֲלָפִים פְּעָמִים, שֶׁהָעוֹלָם מָלֵא צַעַר וּמַכְאוֹבוֹת וְכוּ', וּכְמוֹ שֶׁאָמַר אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁבְּכָאן נִרְאֶה שֶׁהוּא הַגֵּיהִנָּם כַּיָּדוּעַ לְךָ. וּכְבָר צָעַק דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם "כִּי אֲנִי לְצֶלַע נָכוֹן" וְכוּ', וְכֵן הַרְבֵּה. וְאִם אָמְנָם הָאֱמֶת שֶׁבְּוַדַּאי צְרִיכִין לְצָעֹק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵת הַצַּעַר, וְגַם לְהוֹדִיעַ לְהַתַּלְמִיד חָכָם צַעֲרוֹ שֶׁיְּבַקֵּשׁ עָלָיו רַחֲמִים, וּבְפָרָט אֶל אָבִיךָ, כִּי מִי יָחוּס עָלֶיךָ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ. אַךְ אַף עַל פִּי כֵן בְּכָל פַּעַם צַעֲקָתְךָ שֶׁלֹּא כָּרָאוּי, כְּאִלּוּ חַס וְשָׁלוֹם כָּל הָעוֹלָם נָפַל עָלֶיךָ, וּכְאִלּוּ יְסוֹרֶיךָ חַס וְשָׁלוֹם גְּדוֹלִים מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. לֹא כֵן בְּנִי חֲבִיבִי, כִּי צְרִיכִין לִזְכֹּר מְאֹד בְּכָל פַּעַם מַה שֶּׁכָּתוּב עַל פָּסוּק בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי (בלקוטי א' סימן קצ"ה) וּבְפָרָט לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל פַּעַם מַה שֶּׁנִּצַּלְתָּ מִמַּה שֶּׁנִּצַּלְתָּ לִבְלִי לִהְיוֹת מִתְנַגֵּד חַס וְשָׁלוֹם עַל אֱמֶת כָּזֶה אֲשֶׁר הוּא סְמִיכָתֵנוּ וְתִקְוָתֵנוּ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח, וּלְהִסְתַּכֵּל מַה יַּעֲשׂוּ הַחוֹלְקִים כְּשֶׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם צָרוֹת יוֹתֵר מֵאֵלֶּה, בַּמֶּה יְחַיּוּ עַצְמָן, אִם בַּמֶּה שֶׁמַּכִּים חַלּוֹנוֹת וְשׁוֹפְכִין דָּמִים וְרוֹדְפִין נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּחִנָּם כָּל כָּךְ.

בְּנִי חֲבִיבִי צָרִיךְ שֶׁתָּשִׂים לִבְּךָ, שֶׁכָּל מַה שֶּׁאָנוּ מְדַבְּרִים אֵין כַּוָּנָתֵנוּ לְדִבּוּרִים בִּלְבַד חַס וְשָׁלוֹם, כִּי אִם לֵילֵךְ בָּזֶה וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹ עַל יְדֵי זֶה, בִּפְרָט בְּעֵת צָרָה חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁמְּאֹד צְרִיכִין לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לְמְצֹא הַרְחָבָה בְּתוֹךְ כָּל הַהַחָקוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי אָדָם לְעָמָל יוּלָּד וְכוּ'. וּכְבָר דִּבַּרְנוּ בָּזֶה הַרְבֵּה, וַאֲנִי חוֹזֵר עַל כָּל הַצְּדָדִים בְּכָל פַּעַם, וְאֵינִי מוֹצֵא שׁוּם חִיּוּת וְתִקְוָה וּמָנוֹס וְהַצָּלָה בְּכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בָּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם כֹּחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כִּי אִלְמָלֵא מִלְּחָא לָא הֲוֵי עָלְמָא יָכוֹל לְמִסְבַּל מְרִירוּתָא וְכוּ'. מַה גָּדְלוּ חַסְדֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו עָלֵינוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִנָּצֵל מִלִּהְיוֹת מִתְנַגֵּד עַל טוֹב אֲמִתִּי כָּזֶה, שֶׁהוּא הַמַּמְתִּיק כָּל הַמְּרִירוּת וְכוּ', וְהוּא סְמִיכָתֵנוּ וְתִקְוָתֵנוּ לָנֶצַח.

וְהִנֵּה מֵאַלֶיךָ תָּבִין שֶׁבְּוַדַּאי לְפִי דַּעְתֵּנוּ לֹא הָיִינוּ מַסְכִּימִים גַּם עַתָּה לִקְרֹא דְּאִקְטִיר, אַךְ בְּעִנְיַן כָּזֶה קָשֶׁה לַעֲמֹד נֶגֶד בְּנֵי בַּיִת לִמְנֹעַ מִלִּקְרֹא דְּאִקְטִיר, אַךְ אַל תִּצְטַעֵר עַל זֶה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְרַפְּאוֹת בְּרַחֲמָיו, אַף עַל פִּי שֶׁקּוֹרְאִים דְּאִקְטִיר, כִּי דַּרְכֵי ה' נִפְלָאִים מֵאִתָּנוּ מְאֹד. אַךְ תִּשְׁתַּדֵּל בְּחָכְמָתְךָ לְדַבֵּר עִם הַדְּאִקְטִיר שֶׁיִּמְעֹט בִּרְפוּאוֹת בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר, אַךְ אִם יִהְיֶה חַס וְשָׁלוֹם דַּעַת הַדְּאִקְטִיר לַחְתֹּךְ שָׁם חַס וְשָׁלוֹם, תִּרְאֶה לְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁיִּתְרַשֵּׁל בָּזֶה, כִּי אֵין דַּעְתִּי מַסְכֶּמֶת לָזֶה כְּלָל, רַק לְבַקְּשׁוֹ אוּלַי יוּכַל לְהִשְׁתַּדֵּל לְרַכֵּךְ עַל יְדֵי אֵיזֶה רְפוּאוֹת. וְלַה' הַיְשׁוּעָה וְהָרַחֲמִים לִשְׁלֹחַ לְבִתְּךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם מְהֵרָה.

וְהִנֵּה אֲנִי טָרוּד מְאֹד, כִּי בְּדַעְתִּי לִנְסֹעַ לְמָחָר אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם לְאוּמַאן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹלִיכֵנִי לְשָׁלוֹם. יוֹתֵר מִזֶּה אֵין פְּנַאי לְהַאֲרִיךְ, חֲזַק בְּנִי וַחֲזַק וְשַׂמַּח נַפְשְׁךָ בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר, וּבְטַח בַּה' כִּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ לְמַעַן שְׁמוֹ הַגָּדוֹל.

דִּבְרֵי אֲבִיךָ הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום שלישי ב' חשוון

קצ

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם ד' בָּלָק תקצ"ה.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי עַתָּה, וְהוֹמֶה עָלַי לִבִּי עַל גֹּדֶל צַעַרְךָ מִבִּתְּךָ תִּחְיֶה, הַמָּקוֹם יְרַחֵם וִימַהֵר לְרַפְּאוֹת אוֹתָהּ מִן הַשָּׁמַיִם, אַף עַל פִּי שֶׁאַתֶּם מִשְׁתַּמְּשִׁים בַּדְּאִקְטִיר, אֲשֶׁר הַמָּה מֻהֳבָל יָחַד, עִם כָּל זֶה "טוֹב ה' לַכֹּל" לְכָל הַמַּכּוֹת וּלְכָל הַדְּבָרִים וְכוּ', כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ רַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן כִּי אִם עָלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּעֲשֶׂה לְמַעַן רַחֲמָיו הָרַבִּים, וּלְמַעַן צַדִּיקָיו הָאֲמִתִּיִּים, וְיוֹשִׁיעֵנוּ מְהֵרָה בְּכָל מַה שֶּׁאָנוּ צְרִיכִין לְהִוָּשַׁע אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

וְהִנֵּה רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ וְכוּ'. וְהַיּוֹם קֹדֶם הַתְּפִלָּה, הִתְחִילָה מַחֲשַׁבְתִּי לַחֲשֹׁב לְמַהֵר לַעֲשׂוֹת הַנְּשׁוּאִין מִיָּד אַחַר שַׁבַּת קֹדֶשׁ, וְקָרוֹב בְּדַעְתִּי לְקַיֵּם כֵּן, אַךְ עֲדַיִן לֹא דִּבַּרְתִּי בָּזֶה עִם שׁוּם אָדָם, כִּי אֲנִי צָרִיךְ עֲדַיִן לְהִתְיַשֵּׁב בָּזֶה. עַל כֵּן מֵאַלֶיךָ תָּבִין אֵיךְ

דַּעְתִּי טִרוּדָה עַתָּה, וְאִי אֶפְשָׁר לִי לְהַאֲרִיךְ כְּלָל. רַק אַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת שֶׁלְּךָ. וּתְמַהֵר לְזָרֵז אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁבְּטוּלְטוּשִׁין שֶׁיִּשְׁלְחוּ לִי עַל זוּפִּיצָע [סוג בֶּגֶד] לִבְנִי שֶׁיִּחְיֶה, כִּי קָרוֹב הַדָּבָר מְאֹד שֶׁיִּהְיוּ הַנִּשּׂוּאִין מִיָּד אַחַר שַׁבַּת קֹדֶשׁ. וְעַתָּה עוֹלֶה עַל דַּעְתִּי לַעֲשׂוֹת הַנִּשּׂוּאִין בְּיוֹם מָחָר אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם. וּמִן הַסְּתָם אֶשְׁלַח עֲגָלָה אַחֲרֶיךָ אִם תִּהְיֶה בְּיוֹם מָחָר, וְאִם תִּהְיֶה אַחַר שַׁבָּת קֹדֶשׁ, אוֹדִיעַ לְךָ עַל יְדֵי מְקֻדָּם אוֹ בְּיוֹם א' עַל יְדֵי שָׁלִיחַ. וַה' הַטּוֹב יַעֲשֶׂה וְיַנְחֵנִי בְּדֶרֶךְ הָאֱמֶת, וְיִגְמֹר בַּעֲדִי לְטוֹבָה, וִיקַבֵּל הַמִּכְתָּבִים לְאַדְּעַם, וּמֵאֵלֶיךָ תָּבִין אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְלַה' הַיְשׁוּעָה.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַטָּרוּד מְאֹד וּמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

וְשָׁלוֹם לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי עִקַּר מַעֲלָתוֹ הָרָמָה.

הִנֵּה בְּטֶרֶם מָלֵא מִלִּים לְדַבֵּר עִמָּם, אַךְ אִי אֶפְשָׁר עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה, וְגַם דַּעְתִּי טִרוּדָה עַתָּה מְאֹד, כַּאֲשֶׁר יְסַפֵּר לָכֶם בְּנִי שֶׁיִּחְיֶה. נָא מְאֹד לַעֲמֹד בְּעֶזְרִי יוֹתֵר מִכֹּחָם בְּעֵת כָּזֹאת כַּאֲשֶׁר תָּבִינוּ גֹּדֶל הַהֶכְרֵחַ לָזֶה, וַה' יִפְקַח עֵינֵיכֶם, וְיַחֲזֵק לְבַבְכֶם, שֶׁתְּיַשְּׁבוּ עַצְמְכֶם הֵיטֵב הֵיטֵב בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתַחְשְׁבוּ עֵצוֹת בְּכָל יוֹם לִמְצֹא דֶּרֶךְ וְנָתִיב וּמְסִלָּה, אֵיךְ לְהִתְקָרֵב לַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל כָּל פָּנִים אֵיךְ לְהִנָּצֵל מִבְּאֵר שַׁחַת, וְעִם מִי לְהִתְחַבֵּר בְּזֶה הַצֵּל עוֹבֵר בְּאֹפֶן שֶׁיִּהְיֶה תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְכֶם, וְלֹא יִגְעוּ לָרִיק חַס וְשָׁלוֹם, וְהָאֱמֶת עֵד לְעַצְמוֹ.

אוֹהֲבָם בֶּאֱמֶת לָנֶצַח הַמְדַבֵּר לְטוֹבָתָם וְהַצְלָחָתָם הַנִּצְחִית בֶּאֱמֶת.

נָתָן הַנַּ"ל.

יום רביעי ג' חשוון

קצא

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ פָּרָשַׁת בָּלָק תקצ"ה.

שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ לִכְבוֹד אֲהוּבִי בְּנִי הַוָּתִיק הַמַּפְלָג מוֹרֵנוּ הָרַב **יִצְחָק** נֵרוֹ יָאִיר.

עֵת הַזְּמִיר הִגִּיעַ, וְהַיּוֹם תִּהְיֶה הַחֲפָּה לְמַזָּל טוֹב שֶׁל בְּנִי שֶׁיִּחְיֶה, עַל כֵּן הִנְנִי שׁוֹלֵחַ עֲגָלָה אַחֲרֵיכֶם. וְאִם אֶפְשָׁר שֶׁתָּבוֹא גַּם זוֹגָתְךָ תִּחְיֶה מַה טּוֹב, עַל כָּל פָּנִים תָּבוֹא אַתָּה עִם בִּנְךָ שֶׁיִּחְיֶה, וְאִם יִרְצֶה עוֹד אֶחָד מֵאוֹהֲבֵינוּ לָבוֹא מַה טּוֹב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

יַשְׁפִּיעַ שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה וְכָל טוּב, נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ. וְאוֹדוֹת הַמַּלְבּוּשׁ לִבְנֵי שֶׁיִּחְיֶה, עֲדַיִן לֹא דִּבַּרְתִּי עִם בְּנֵי רַבִּי שֶׁכְּנָא, כִּי מִכְתָּבוֹ קִבַּלְתִּי בַּלַּיְלָה, וְעַתָּה אֲנִי מוּכָן לְהִתְפַּלֵּל. עַל כֵּן כִּרְצוֹנְךָ תַּעֲשֶׂה, וַה' הַטּוֹב יִגְמֹר הַכֹּל בַּעֲדֵנוּ לְטוֹבָה כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו ז"ל. וַאֲנִי מֻקָּף חֲבִילֵי טְרָדוֹת וּבִלְבּוּלִים הַרְבֵּה, וְיוֹם כָּזֶה בְּוַדַּאי לֹא עָבַר עָלַי מֵעוֹלָם שֶׁאֶהְיֶה מֻכְרָח לַעֲשׂוֹת נִשּׂוּאִין לִבְנֵי שֶׁיִּחְיֶה בָּעַל חֲטוֹטְרוֹת, בְּאֹפֶן כָּזֶה וּבְרַעַשׁ כָּזֶה בַּעֲנִיּוּת וּבְדַחֲקוּת כָּזֶה בְּמַחֲלֹקֶת כָּזֶה בִּסְפֵקוֹת כָּאֵלּוּ, מִלְּבַד מַה שֶּׁיֵּשׁ בִּלְבִּי מַה שֶּׁאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר. אַךְ גַּם רִבּוּי הַהִרְהֻרִים הַנִּפְלָאוֹת שֶׁבְּכָל זֶה אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר וּמִדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה, וְעַל כֻּלָּם מַה שֶּׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ עַל כָּל פֶּרֶט וּפֶרֶט מִכָּל הַנַּ"ל, וְאַף עַל פִּי כֵן אַשְׁרֵינוּ אַשְׁרֵינוּ.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתְךָ בְּשִׂמְחָה מְהֵרָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום חמישי ד' חשוון

קצב

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם א' פָּרָשַׁת פִּנְחָס תקצ"ה.

אָהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי, וְאֵין לְהוֹדִיעֲךָ דָּבָר. אַחַר נְסִיעָתְךָ לֹא נִתְמַהֲמַהּ הַשִּׂמְחָה זְמַן הַרְבֵּה רַק בְּעֶרֶךְ שְׁנֵי שָׁעוֹת, וְתוֹדָה לָאֵל הָיוּ הַכֹּל שְׂמֵחִים מְאֹד, וּמַה שֶּׁאַתָּה מִתְגַּעְגֵּעַ אַחַר הַשִּׂמְחָה זֶה טוֹב מְאֹד, וְגַם עַתָּה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׁם תָּגִיל וְתָשִׂישׂ בִּישׁוּעָתוֹ, כִּי לֹא דָּבָר רֵיק הוּא כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּחַסְדֵי ה' וּבִנְפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים. וּמְעַט הַשִּׂמְחָה שֶׁזָּכִינוּ עַתָּה בִּבְרֶסְלֶב, הוּא פֶּלֶא גָּדוֹל לְמִי שֶׁנּוֹתֵן לֵב עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּאֵלּוּ הַיָּמִים. וְהִנֵּה אֲנִי רוֹאֶה עַיִן בְּעַיִן כִּי חַסְדֵי ה' לֹא תָמְנוּ וְכוּ', עוֹד יֵשׁ תִּקְוָה שֶׁנִּזְכֶּה לִשְׂמְחָה שְׁלֵמָה לִשְׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה לִשְׂמְחַת יִשְׂרָאֵל הָאֲמִתִּית בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמִּתְגַּעְגֵּעַ לִשְׂמְחָה בְּכָל לֵב כִּי הָעֶקֶר הוּא הַשִּׂמְחָה, [אוּן טַאקִי פָּארְט הָאפּ אוּן טַאקִי פָּארְט אוּן פָּארְט אוּן פָּארְט הָאפּ אוּן טַאקִי הָאפּ וָואם הָאפּ הֵיסְט לִישְׂמִיר וויא אַזוי סְ'אִיז הַאבִּי הָאפּ] שָׂשׂוֹן וְשִׂמְחָה יַשִּׂיגוּ וְכוּ'.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום ראשון ז' חשוון

קצג

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם א' מַטּוֹת וּמַסְעֵי תקצ"ה.

שָׁלוֹם וְחַיִּים וְכָל טוּב לַאֲהוּבִי בְּנֵי חֲבִיבִי הַוָּתִיק מוֹרֵנוּ הָרַב יִצְחָק שֶׁיִּחְיֶה.

אוֹדִיעַ לְךָ בְּנִי חֲבִיבִי קְצַת אֶת אֲשֶׁר עָבַר עָלַי מִן יוֹם ד' פִּנְחָס הֶעָבַר, אַךְ אֲנִי מַזְהִירְךָ וּמְבַקֶּשְׁךָ לְבַל תִּירָא וְאַל תִּפְחַד כְּלָל, כִּי ה' אִתָּנוּ אַל תִּירָאוּם. בְּיוֹם ג' י"ז בְּתַמּוּז בָּא לְבֵיתִי יְדִידִי רַבִּי שְׁלֹמֹה מִבְּרַאהִלֶיוּ אָבִיו שֶׁל חָתָנִי רַבִּי בָּרוּךְ נֵרוֹ יָאִיר, וְהֵבִיא עִמּוֹ בְּנוֹ רַבִּי דָּוִד שֶׁהִשִּׂיא אוֹתוֹ בְּשָׁבוּעַ הֶעָבַר בְּנַעְמִרוֹב, וְגַם גִּיסוֹ רַבִּי בָּרוּךְ בָּא לְבֵיתִי וְאָמַרְתִּי מֵאֵת ה' הָיְתָה זֹאת מֵהָרָאוּי לַעֲשׂוֹת עוֹד הַפַּעַם שֶׁבַע בְּרָכוֹת. וּמִן הַסְּתָם דִּבַּרְנוּ קְצַת עִם מְחָתָנִי וְעִם בְּנוֹ דִּבְרֵי אֱמֶת שֶׁבִּלְבֵּנוּ. וּבְיוֹם ד' הַנַּ"ל כְּמוֹ כ' שָׁעוֹת סָמוּךְ לְמִנְחָה בְּהִיוֹתִי עוֹסֵק לְדַבֵּר מֵאִמְרוֹתָיו הַקְּדוֹשִׁים עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים וּבְתוֹכָם בֶּן מְחָתָנִי הַנַּ"ל, בָּא רַבִּי שְׁמוּאֵל וַוינְבֶּערְג לְבֵיתִי בְּפָנִים זוֹעֲפוֹת קְצַת, וְקָרָא אוֹתִי וְסִפֵּר לִי שֶׁהוֹדִיעַ לוֹ אֶחָד בְּסוֹד גָּדוֹל שֶׁיֵּשׁ אָדוֹן אֶחָד שֶׁגִּנְכְּתַב לוֹ לְהַשְׁגִּיחַ עַל עָנְיָן שֶׁלִּי, וְעוֹד סִפֵּר בָּזֶה קְצָת. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָזוֹר לִי שֶׁלֹּא נִפְחַדְתִּי הַרְבֵּה, אַךְ תֵּכֶף נִבְהַלְתִּי מְאֹד כִּי גַּם בְּלֹא זֶה הָיָה בִּדְעָתִי לִנְסֹעַ בְּיוֹם ה' לְדַרְכִּי, וּמֵחֲמַת זֶה רָצִיתִי לְמַהֵר יוֹתֵר, גַּם הֶכְרַחְתִּי לְמִסֹּר מַשְׁכּוֹן וְלִלְווֹת לִי בְּעֶרֶךְ ט' רוּבֵּל כֶּסֶף, וְהוֹצֵאתִי מִיָּד ז' רוּבֵּל כֶּסֶף לְהַמְתִּיק מְעַט עִנְיַן הַנַּ"ל, וְהַשְּׁאָר עַל הוֹצָאוֹת הַנְּסִיעָה. בְּתוֹךְ כָּךְ קָרָא רַבִּי שְׁמוּאֵל הַנַּ"ל אֶת הַבֵּילֶעט שֶׁלִּי וּכְבָר כָּלָה זְמַנּוֹ, וְהָיָה לִבִּי חָלוּק מְאֹד מְאֹד אֵיךְ לְהִתְנַהֵג.

בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא הַשָּׁלִיחַ וְהֵבִיא לִי מִכְתָּבְךָ, וְהֵשַׁבְתִּי לְךָ בְּקִצְרָה שֶׁמָּחָר בַּהַשְׁכָּמָה אֶסַּע לְדַרְכִּי, כִּי כָּךְ הָיָה דַּעְתִּי אָז לִסַּע לְקָהִלַּת קֹדֶשׁ נָעְמִרוֹב וּלְהִתְמַהְמֵהַּ שָׁם אוֹ בַּדֶּרֶךְ עַד שֶׁיַּגִּיעַ לִי הַבֵּילֶעט. אַךְ רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ וַעֲצַת ה' הִיא תָקוּם, וְסִבֵּב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְנִתְעַכַּבְתִּי פֹּה עַד הַיּוֹם. וְהַיּוֹם הֵבִיא לִי אָחִי רַבִּי יוּדְל זַאשְׁווּדְעשְׁנִי [רַשְׁיוֹן] חֲתוּמָה בְּחוֹתָם הַקָּהָל, אַךְ חוֹתַם הַפִּרְנָם לֹא קִבֵּל עֲדַיִן, כִּי הוּא הָיָה יָשֵׁן בְּעֵת נְסִיעָתוֹ מִבֵּיתוֹ, וְהֻכְרַחְתִּי לִשְׁלֹחַ אֶת רַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין רַגְלֵי לְנָעְמִירוֹב עֲבוּר זֶה, גַּם בְּיוֹם ה' הָלַךְ לְנָעְמִירוֹב עֲבוּר זֶה.

וְאֶתְמוֹל סָמוּךְ לְמִנְחָה בָּא הַקְוואַרטַאלְנָע [הַחוֹקֵר] לְבֵיתִי וְשָׁאַל עַל דְּבַר הַדְּפוּס, וְהֵשִׁיבוּ לוֹ הֲלֹא כְּבָר אֵין לִי דְּפוּס זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וְהָלַךְ בִּשְׁתִיקָה מִבֵּיתִי וְלֹא הֵשִׁיב דָּבָר. גַּם לֹא עָלָה אֵלַי עַל הָעֲלִיָּה שֶׁבַּבַּיִת כְּלָל רַק בְּבֵיתִי לְמַטָּה הָיָה, וּכְפִי

הַנִּרְאֶה אֵין פַּחַד בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַתָּה אֲנִי מַמְתִּין עַל הַבִּילְעָט וְאֶרְאֶה לִנְסֹעַ אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם. וְהִנֵּה רָצִיתִי לְהַאֲרִיךְ קְצָת אַךְ בְּתוֹךְ כָּךְ סִבָּבוּנִי כַּמָּה טְרָדוֹת.

וְהִנֵּה בְּנֵי מֵאֵלֶיךָ תָּבִין אֵיךְ הַכֹּל אֶחָד, מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלְכֶם וּפֹה וּבְאוּמַאן וְכוּ', וְכָל מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה בְּכָל הָעוֹלָם הַכֹּל אָדוּק וּמְקֻשָּׁר זֶה בָּזֶה, וְנִפְלְאוֹתָיו וּמַחְשְׁבוֹתָיו יִתְבָּרַךְ עָמְקוּ מְאֹד מְאֹד. אִם אָמְנָם צָרוֹת רַבּוֹת סִבָּבוּנוּ וְרוֹדְפִים אוֹתָנוּ מִכָּל צַד, עִם כָּל זֶה, זֶה בְּעַצְמוֹ נֶחָמָתֵנוּ בְּעָנְיֵנוּ, כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּל אֶחָד רוֹאֶה שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּכָל פַּעַם תְּהוֹמוֹת כָּאֵלֶּה, "תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרֵא" וְכוּ', מַה גָּדְלוּ חַסְדֵי ה' אֲשֶׁר הִצִּילָנוּ מִלִּהְיוֹת רוֹדְפִים אַחַר תְּמִימִים וְיְשָׁרִים, הַנָּסִים וּבוֹרְחִים בְּכָל פַּעַם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְתוֹרָתוֹ וּלְצַדִּיקֵי אֱמֶת וְכוּ'. בְּכָל יוֹם אָנוּ צְרִיכִין לִשְׁמֹחַ בָּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד אַשְׁרֵינוּ שֶׁאָנוּ מִן הַנִּרְדָּפִים וְלֹא מִן הָרוֹדְפִים. וַהֲלֹא גַּם הָרָשָׁע מָרְדְּכַי שֶׁעֵרֶר יְמַח שְׁמוֹ, בְּוַדַּאי כְּבָר נִטְבַּע בְּיֵינָן מְצוּלַת תַּאֲוֹוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא דַּי לוֹ בְּכָל זֶה כִּי אִם עוֹד הוֹסִיף לְהַלְהִיב עַל עַצְמוֹ אֵשׁ לֹא נָפָח, לְהָרִים יָדוֹ לְהַכּוֹת אִישׁ כָּשֵׁר וְצַדִּיק כְּנֶגְדּוֹ, אוֹי לוֹ אוֹי לְנַפְשׁוֹ אוֹי וַאֲבוֹי לְכָל הַמַּחֲזִיקִים אִתּוֹ. בֶּאֱמֶת אִם הָיָה רַבִּי אִיצִיק אִישׁ חָזָק בְּדַעְתּוֹ, הָיָה יָכֹל לְעָקְרוֹ אִם הָיָה נוֹתֵן בִּכְתָב עָלָיו כִּי אֵין הָעוֹלָם הֶפְקֵר. וְאִם קָשֶׁה מְאֹד לִסְבֹּל חֲרָפוֹת וּבְזָיוֹנוֹת שֶׁלָּהֶם וַחֲרִיקַת שִׁנַּיִם, מַה לַּעֲשׂוֹת, הַכֹּל לְטוֹבָה, כִּי עֲוֹונוֹתֵינוּ הִטּוּ אֵלֶּה, וְאָנוּ צְרִיכִין הַכֹּל לְקַבֵּל לְכַפָּרַת עָוֹן וְלִמְחִילַת חֵטְא, כִּי בְּוַדַּאי אֵין אָנוּ כְּדָאִים לְהִתְקָרֵב לְאוֹר כָּזֶה וְכוּ', עַל כֵּן אָנוּ מְחֻיָּבִים לִסְבֹּל כָּל זֶה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבָר עָזַר הַרְבֵּה וַיַּעְזֹר וְיָגֵן וְיוֹשִׁיעַ, שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל בְּחֶסֶד גָּדוֹל. וּבְוַדַּאי יַעֲשֶׂה בְּרַחֲמָיו עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה, וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבוֹשׁוּ.

וְהִנֵּה בְּתוֹךְ הַיִּסּוּרִים הַנַּ"ל וְגַם פַּרְנָסָתִי דְּחוּקָה מְאֹד וְנוֹסָף לָזֶה הֻכְרַחְתִּי לִלְוֹות עַל הַנַּ"ל, וְגַם אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל הִצְטָרְכוּת נְשׁוּאֵי בְּנֵי שֵׁיחְיֶה. וּבְיוֹם ו' הֶעָבַר הָיְתָה דַּעְתִּי טְרוּדָה בָּזֶה מְאֹד, בְּתוֹךְ כָּךְ הֵרְחִיב לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהִגִּיעַ לִי אִגֶּרֶת מִוִּוינִיצָא מֵרַבִּי זְאֵב, וְשָׁלַח לִי עֲשָׂרָה רוּבֶּל כֶּסֶף, אִם אָמְנָם הוּא סַךְ מָעָט מְאֹד, עִם כָּל זֶה רָאִיתִי בָּזֶה נִפְלְאוֹת ה', כִּי חַסְדֵי ה' לֹא תָמְנוּ וּבְצֵר הִרְחַבְתָּ לִי, וְקִוִּיתִי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁיַּעְזֹר לִי וּלְכָלָּנוּ, וְיוֹשִׁיעֵנוּ בְּכָל מַה שֶּׁאָנוּ צְרִיכִין לְהִוָּשַׁע בְּגוּף וּבְנֶפֶשׁ וּבְמָמוֹן בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת.

חָזָק וֶאֱמַץ בְּנֵי וּרְאֵה וְהָבֵן הֵיטֵב אֵיךְ רוֹדְפִין אֶת הָאָדָם בְּכָל עֵת, בִּפְרָט מִי שֶׁרוֹצֶה לָגֶשֶׁת אֶל הַקְּדֻשָּׁה, וְאֵין לָנוּ כִּי אִם מְעַט הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁחוֹטְפִין בְּכָל יוֹם עַל יְדֵי צְעָקָה וּתְפִלָּה וְלִמּוּד וְרָצוֹן וְהִשְׁתּוֹקְקוּת וְכִסּוּפִין טוֹבִים, וְעַל יְדֵי אֵיזֶה מִצְוָה שֶׁזּוֹכִין לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּגְמִילוּת חֲסָדִים. וְאֵין לַאָדָם אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּתוֹרָה רע"ב) עַל פְּסוּק "הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִשְׁמָעוּ", וְאַל תֹּאמַר לְכְשֶׁאֶפְנֶה אֶשְׁנֶה וְכוּ', בִּפְרָט שֶׁכְּבָר אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁהָרָצוֹן בְּעַצְמוֹ טוֹב מְאֹד וְעִקַּר הוּא הָרָצוֹן, וְהִנֵּה אֵין פְּנַאי לְהַאֲרִיךְ יוֹתֵר וּבְדַעְתִּי לִכְתֹּב לְךָ עוֹד אִגֶּרֶת קֹדֶם נְסִיעָתִי מִפֹּה, וּבַעַל הָרַחֲמִים יְרַחֵם עָלֵינוּ שֶׁנִּזְכֶּה מֵעַתָּה לְבַשֵּׂר בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת זֶה לָזֶה.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמַּעְתִּיר בַּעַדְךָ.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

[אָמַר הַמַּעְתִּיק, אֲסַפֵּר מְעַט מִזְּעֵר פָּחוֹת מִטִּפָּה מֵהַיָּם אֲשֶׁר עָבַר עַל מוֹרֵנוּ מוֹהַרַנַ"ת זֶכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה אַחַר הָאִגֶּרֶת הַנַּ"ל. תֵּכֶף אַחַר כְּתִיבַת הָאִגֶּרֶת הַנַּ"ל, בְּיוֹם ב', קָרְאוּ אוֹתוֹ לְהָאָדוֹן הַמְּזַכֵּר לְעֵיל וְשָׁאַל לוֹ עַל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר מָסְרוּ אוֹתוֹ בָּהֶם, הֵיְנוּ שֶׁהוּא עוֹסֵק לְהַדְפִּיס בְּבֵיתוֹ עֲדַיִן וְכַיּוֹצֵא וְכַיּוֹצֵא, וּמִסְתָּמָא עָנָה עַל זֶה שֶׁהוּא שֶׁקֶר, וְהוֹכִיחַ לְהָאָדוֹן הַנַּ"ל בִּרְאָיוֹת בְּרוּרוֹת שֶׁהוּא שֶׁקֶר. אַךְ הַמּוֹסְרִים נָתְנוּ לְהָאָדוֹן מָמוֹן הַרְבֵּה, וְעַל כֵּן לֹא רָצָה לְקַבֵּל הָרְאָיוֹת, וְקָרָא לִשְׁנַיִם עָשָׂר אֲנָשִׁים מֵהַמּוֹסְרִים, וְנִשְׁבְּעוּ שְׁבוּעוֹת שֶׁקֶר עַל זֶה בִּנְקִיטַת חֵפֶץ וְעָנוּ בְּפָנָיו שֶׁל מוֹרֵנוּ עַל זֶה. וְכָל מַה שֶּׁהִכְחִישׁ אוֹתָם בִּרְאָיוֹת בְּרוּרוֹת לֹא הוֹעִיל. וְאַחַר כָּךְ בְּיוֹם ד' פָּרְשָׁה הַנַּ"ל לְקַחוּ אוֹתוֹ לְהַתְּפִיסָה לְהַטּוּרְמָע [לַכֶּלֶא] וְעָנוּ אוֹתוֹ שָׁם מְאֹד, כִּי הוֹשִׁיבוּ אוֹתוֹ בֵּין גַּזְלָנִים וְרוֹצְחֵי נְפָשׁוֹת. וּבַיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיָה כְּמַעַט מְסֻכָּן עַל יְדֵי הָעִנּוּיִים שֶׁעִנּוּ אוֹתוֹ, עַד שֶׁחָמַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיִּתֵּן אוֹתוֹ לְחֵן בְּעֵינֵי שַׂר בֵּית הַסֹּהַר וְהוֹשִׁיבוֹ בְּחֶדֶר מְיֻחָד, וְהִנִּיחַ שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ כָּל הַסְּפָרִים אֲשֶׁר הָיוּ צְרִיכִין לוֹ בְּכָל יוֹם, הֵיְינוּ תַּנַ"ךְ, וְאֶחָד מֵהָאַרְבָּעָה חֻלְקֵי שֻׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּדוֹלִים, וּגְמָרָא וְזֹהַר וְכִתְבֵי הָאֲרִ"י זַ"ל, וְכַיּוֹצֵא עוֹד סְפָרִים הֵן מִנִּגְלֶה וְהֵן מִנִּסְתָּר, וְגַם כְּלֵי כְּתִיבָה נָתְנוּ לוֹ לְבֵית הַסֹּהַר, כִּי גַּם שָׁם דָּבֵק אֶת עַצְמוֹ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד שֶׁזָּכָה לְהַשִּׂיג חִדּוּשִׁין דְּאוֹרַיְתָא כַּמּוּבָא מִזֶּה בְּסֵפֶר לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת יוֹרֶה דֵּעָה (יַיִן נָסָךְ ד). וְיָשַׁב שָׁם לְעֵרֶךְ שְׁמוֹנָה יָמִים, וְאַחַר כָּךְ הָיָה נַס גָּדוֹל וְנִפְלָא שֶׁנִּתְהַפֵּךְ הַדָּבָר, וְהַמּוֹסְרִים וְהָאָדוֹן נֶהְפְּכוּ לָהֶם דַּעְתָּם וְהוֹצִיאוּהוּ עַל עֲרֵבוּת, אַךְ הַמִּשְׁפָּט הוֹלֵךְ, עַד שֶׁבְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל הַסָּמוּךְ גֵּרְשׁוּ אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ לְעֶמְעִמְרוֹב כְּמִבְאָר לְהַלָּן, וּלְסַפֵּר בָּזֶה בִּפְרָטִיּוּת תִּקָּצֵר הַיְרִיעָה מֵהָכִיל, אַךְ מִי שֶׁיִּרְאֶה וְיִסְתַּכֵּל בְּהַמִּכְתָּבִים הִשְׁנַת תקצ"ה - צ"ו - צ"ז - צ"ח - צ"ט לפ"ק, יֵדַע מְעַט מִזְּעֵר וְיִתְחַזֵּק עַל יְדֵי זֶה בְּכָל מַה שֶּׁיֵּעָבֵר עָלָיו, כִּי יִרְאֶה בְּעֵינָיו אֵיךְ ה' לֹא יַעֲזֹב אֶת הָאָדָם אֲפִלּוּ כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים הַשּׂוֹנְאִים כְּמוֹ שֶׁמִּתְגַּבְּרִים, כִּי אַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם ה' וּלְעוֹלָם יָדְךָ עַל הָעֶלְיוֹנָה]

יום שני ח' חשוון **קצד**

[זֶה הַמִּכְתָּב נִכְתַּב לְאַחַר שֶׁיָּצָא מֵהַתְּפִיסָה]

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם א' וָאֶתְחַנַּן תקצ"ה.

לַאֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי שָׁלוֹם וְחַיִּים וְכָל טוּב.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי עַתָּה, וְכָעֵת אֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי כִּי מִן הַסְּתָם תִּהְיֶה פֹּה אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם עַל שַׁבַּת קֹדֶשׁ הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה וּפָנִים אֶל פָּנִים נְדַבֵּר, וְכָעֵת הַדִּבּוּר עָצוּר בִּבְחִינַת "נֶאֱלַמְתִּי דוּמִיָּה" וְכוּ', וּצְרִיכִין לְקַיֵּם "יִתֵּן בֶּעָפָר פִּיהוּ אוּלַי יֵשׁ תִּקְוָה" אוּלַי אוּלַי. וְאִם תִּכְתֹּב אֶלֶף פְּעָמִים מֵעִצָּם מְרִירוּת נַפְשְׁךָ, יָדַעְתִּי כְּבָר עָבַר עָלַי אַלְפֵּי אַלְפִים פְּעָמִים מְרִירוּת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, ה' יִתְבָּרֵךְ יְרַחֵם מֵעַתָּה, וְגַם עַל שְׁאָר אֲנָשִׁים רַבָּם כְּכֻלָּם בְּהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲבֹר עַל כָּל אֶחָד מַה שֶּׁיַּעֲבֹר, וְכַאֲשֶׁר רָאִיתִי וַאֲנִי רוֹאֶה עַתָּה בְּעֵינַי מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְכָל מִינֵי מְרִירוּת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וְכוּ' שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, הַכֹּל נִמְשָׁךְ מֵחָרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁשָּׁם עִקַּר הַקְּדֻשָּׁה עִקַּר הַחַיִּים עִקַּר תִּקּוּן הַכֹּל. וּמֵעֵת אֲשֶׁר חָרַב בֵּית חַיֵּינוּ בֵּית קָדְשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ, אֵין לְךָ יוֹם וְכוּ' כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (סוטה מח.). מַה נֹּאמַר וּמַה נְּדַבֵּר, בִּפְרָט הַחָרְבָּן שֶׁאֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד שֶׁהוּא - חָרְבַּן בֵּית הַחָכְמָה וְהַדַּעַת, וְאֵין מִי יַעֲמֹד בַּעֲדֵנוּ, וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן כִּי אִם עַל רַחֲמָיו הַמְרֻבִּים בִּכְחַ הַצַּדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁמַּמְשִׁיכִין רַחֲמִים חֲדָשִׁים בְּכָל עֵת, וְעַל זֶה יֵשׁ לָנוּ עוֹד תִּקְוָה, לִבְלִי לְיָאֵשׁ עַצְמֵנוּ חַס וְשָׁלוֹם מִן הַצְּעָקָה וְהַזְּעָקָה בִּפְרָט בָּעֵת וּבַיָּמִים הַמָּרִים הָאֵלּוּ. מִי יִתֵּן רֹאשֵׁנוּ מַיִם וְעֵינֵינוּ מְקוֹר דִּמְעָה, שֶׁנּוּכַל לִשְׁפֹּךְ שִׂיחֵנוּ כַּמַּיִם נֹכַח פְּנֵי ה', עַד יְנַחֵם וְיוֹשִׁיעַ אוֹתָנוּ מֵעַתָּה בְּנֶחָמוֹת וִישׁוּעוֹת אֲמִתִּיּוֹת לָנֶצַח.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַכּוֹתֵב בִּמְרִירוּת הַלֵּב מֵאֵין הֲפָגוֹת עַד יַשְׁקִיף וְיֵרֶא ה' מִן הַשָּׁמַיִם.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום שלישי ט' חשון

קצה

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם א' פָּרָשַׁת וָאֶתְחַנַּן תקצ"ה

אֲהוּבִי בְּנֵי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי עַתָּה, וְאֵין כָּל חָדָשׁ לְהוֹדִיעַ, וַעֲדַיִן לֹא עָשִׂינוּ שׁוּם דָּבָר כִּי אֵין אָנוּ יוֹדְעִים לָתֵת עֵצָה בְּנַפְשֵׁנוּ, כִּי רַבִּים קָמִים עָלֵינוּ וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן כִּי אִם עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. וְאַף עַל פִּי כֵן אֶפְשָׁר נִשְׁתַּדֵּל לַעֲסֹק בָּזֶה, כַּאֲשֶׁר יוֹרֵנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו הָעֲצוּמִים, כִּי הָעֵצָה בְּעַצְמָהּ צְרִיכִין לְקַבֵּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים רַבִּים וַחֲסָדִים גְּדוֹלִים, וְלֹה' הַיְשׁוּעָה. לְעֵת עַתָּה עֵת צָרָה גְּדוֹלָה הוּא, וְגַם כִּי הַיָּמִים הֵם יְמֵי צָרוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין הַמְצָרִים, וְאֵין לָנוּ עַתָּה שׁוּם חִיּוּת כִּי אִם עַל יְדֵי הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ שֶׁל "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי", שֶׁאֲנִי רוֹאֶה הַרְחָבוֹת נִפְלָאוֹת בְּכָל יוֹם בְּתוֹךְ מְעוֹף צָרָה וּמְצוּקָה, מִלִּבַד מַה שֶּׁאָנוּ מְקַוִּים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁיּוֹצִיאֵנוּ מְהֵרָה מֵהַצָּרָה לְגַמְרֵי, כִּי בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב ה' אוֹתָנוּ וְאֶת כֻּלָּנוּ, וּבְוַדַּאי הַכֹּל לְטוֹבָתֵנוּ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח. וְגַם מַה שֶּׁהוֹדַעְתַּנִי מֵעִנְיַן הַמָּעוֹת הַיָּדוּעַ, הוּא הַרְחָבָה נִפְלָאָה בְּעֵת כָּזֹאת. מַה גָּדְלוּ חַסְדֵי ה' כִּי לֹא תָמְנוּ כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמָיו. קַוֹּה קִוִּיתִי לַה' שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל עַל נָכוֹן בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אַךְ לְעֵת עַתָּה אָנוּ צְרִיכִין יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים רַבִּים מְאֹד.

וְהִנֵּה יְדִידִי רַבִּי אִיצֵ'לֶ'ה מֵהַיְסִין נִתְעַכֵּב פֹּה עַל שַׁבַּת קֹדֶשׁ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָיָה בְּעֶזְרֵנוּ, שֶׁדִּבַּרְנוּ הַרְבֵּה שִׂיחוֹת אֲמִתִּיּוֹת אֶתְמוֹל בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ, הַמְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים אֶת הַלֵּב מְאֹד לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בְּכָל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת לַחֲטֹף בָּזֶה הָעוֹלָם כָּל מַה שֶּׁנּוּכַל, וְשֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּעוֹלָמֵנוּ כִּי אִם מַה שֶּׁאָנוּ מְיַחֲדִים שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, שֶׁבָּזֶה כָּלוּל כָּל שְׁאָר הֶעֱבוֹדוֹת, מַה שֶּׁכָּל אֶחָד חוֹטֵף בְּכָל יוֹם כְּפִי מַדְרֵגָתוֹ, כִּי הַכֹּל נִכְלָל בָּאֱמוּנָה שֶׁהוּא יְסוֹד הַכֹּל. כִּי הַזְּמַן פּוֹרֵחַ מְאֹד מְאֹד, וְאֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה יִפְרַח הַזְּמַן וְיִמֵּי חַיֵּינוּ הֶבֶל הֲבָלִים, וְלֹא נִשְׁאָר לָנוּ כִּי אִם מַה שֶּׁזָּכִינוּ בְּרַחֲמָיו לֶאֱמוּנָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה אֲשֶׁר נָטְעוּ אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּקִרְבֵּנוּ מֵעוֹלָם, עַל יְדֵי צַדִּיק הַדּוֹר הָאֱמִתִּי שֶׁזָּכִינוּ לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ פָּנִים אֶל פָּנִים. וְעַל כֵּן גַּם עַתָּה אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ. וּבְוַדַּאי רַבִּי פַּיִוויל צָדַק בִּדְבָרָיו בְּהִתְפָּאֲרוֹ אַשְׁרֵינוּ בְּכָל פַּעַם, וְגַם עַתָּה אָנוּ צְרִיכִין לְהַחָיוֹת עַצְמֵנוּ בָּזֶה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ כֹּחַ לֵאמַר הַקִּינוֹת בְּכָל לֵב, וּלְשַׁבֵּר לִבֵּנוּ כָּרָאוּי כָּל אֶחָד עַל חֶלְקוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחָרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְצָרוֹת יִשְׂרָאֵל בִּכְלָל וּבִפְרָט, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלֵינוּ שֶׁנִּזְכֶּה לִהְיוֹת בִּכְלַל הַמִּתְאַבְּלִים עַל יְרוּשָׁלַיִם, לִרְאוֹת בְּשִׂמְחָתָהּ וְלִרְאוֹת צְמִיחַת קֶרֶן יְשׁוּעָה בְּכָל עֵת,

וְיַעֲשֶׂה עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבוֹשׁוּ, יִפְּלוּ וְלֹא יָקוּמוּ. וְנִפָּשְׁנוּ תָּגִיל בַּה' תָּשִׂישׂ בִּישׁוּעָתוֹ, "כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה ה' וְכוּ' מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ" וְכוּ'.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַנֶּאֱנָח וְהַנִּדְכֶּה וּמְדַבֵּר בִּשְׁבִירוּת לֵב מְאֹד, וְאַף עַל פִּי כֵן אֲנִי מְחַיֶּה עַצְמִי בֶּאֱמֶת בְּכָל הַנַּ"ל, לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְאַמֵּץ וּלְקַוּוֹת לִישׁוּעַת ה' מְהֵרָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

וְשָׁלוֹם רַב לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה וּרְחִימְתָן עֲזִיזָא. חִזְקוּ וַיַּאֲמֵץ לְבַבְכֶם כָּל הַמְיַחֲלִים לַה'. "עֵת צָרָה הִיא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ", מִמֶּנָּה דַּיְקָא, עַל יְדֵי הַצָּרָה בְּעַצְמָהּ תָּבוֹא לָנוּ יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה, וְתִתְהַפֵּךְ הַצָּרָה לְהַרְחָבָה גְּדוֹלָה בְּחַסְדּוֹ הַנִּפְלָא עַל יְדֵי גֹּדֶל כֹּחוֹ שֶׁל זָקֵן דְּקְדֻשָּׁה, וְתוֹדָה לָאֵל יֵשׁ לָנוּ עַל מִי לִסְמֹךְ וְיֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתֵנוּ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

יום רביעי י' חשוון

קצו

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ד' עֵקֶב תקצ"ה.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי בְּיוֹם א' עִם הַסַּךְ ח"י זְהוּבִים, וְהָיוּ לִי לְנַחַת בְּשָׁמְעִי מִשְּׁפְעַת שְׁלוֹמְךָ הַטּוֹב. וְעַתָּה תִּרְאֶה נִפְלָאוֹת ה', שֶׁדַּיְקָא עַתָּה שֶׁנִּסַּעְתָּ בִּמְנִיעוֹת כָּאֵלֶּה, נִתְהַפֵּךְ לְשָׁלוֹם דַּוְקָא. רְאֵה וְהָבֵן דַּרְכֵי ה', כִּי אֵין שׁוּם מְנִיעָה בָּעוֹלָם, וּכְשֶׁהָאָדָם חָזָק בְּדַעְתּוֹ וּמְשַׁבֵּר כָּל הַמְּנִיעוֹת אַף אִם עָלָיו מָה, נִתְהַפְּכִים הַמְּנִיעוֹת לִישׁוּעוֹת חָזָק בְּנִי וֶאֱמַץ. כִּי רָאוּי לְךָ לִשְׂמֹחַ בְּשַׁבָּת זֶה שֶׁזָּכִיתָ לִהְיוֹת אֶצְלֵנוּ, כִּי תּוֹדָה לָאֵל הָיָה לְךָ חֵלֶק גָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּכָל מַה שֶּׁנַּעֲשָׂה בְּשַׁבָּת זֶה לְטוֹבָה. ה' יִתְבָּרַךְ יְחַזֵּק לְבָבְךָ וּלְבַב כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לֵילֵךְ בְּדַרְכָּךְ הַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת, וְנִזְכֶּה לְכַוֵּן דַּעְתֵּנוּ בְּכָל עֵת לָבוֹר לָנוּ דֶּרֶךְ יְשָׁרָה בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ כִּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו זַ"ל, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם "נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּ וְנַחְקֹרָה וְנָשׁוּבָה" וְכוּ', "נִשָּׂא לְבָבֵנוּ אֶל כַּפָּיִם" וְכוּ', בְּכָל אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ בָּזֶה בְּשַׁבָּת הֶעָבַר. ה' יִתְבָּרַךְ יְזַכֵּנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לְכַוֵּן רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹנוֹ בֶּאֱמֶת תָּמִיד כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, אָמֵן.

דִּבְרֵי אָבִיךָ.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום חמישי י"א חשון

קצז

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ב' פָּרָשַׁת רְאֵה תקצ"ה.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי אֶתְמוֹל, וְגַם בִּשְׁבוּעַ הֶעָבַר עַל יְדֵי רַבִּי יִצְחָק יְהוֹשָׁעַ, וְהָיָה לִי לְנַחַת, וּבְפָרָט הַמִּכְתָּב שֶׁל אֶתְמוֹל. כָּעֵת בְּוַדַּאי נִשְׁמָע לְאָזְנֶיךָ מַה שֶּׁנִּשְׁמָע פֹּה, שֶׁחַם וְשָׁלוֹם כְּבָר הִגִּיעַ הַתְּשׁוּבָה לְהָאָדוֹן שֶׁאֲנִי מְכֻרָּח חַס וְשָׁלוֹם לָצֵאת מִפֹּה לְגַעֲמִירוֹב, וְעוֹד בּוֹדְדִים לָזֶה כַּמָּה כְּזָבִים, וְאָנוּ הוֹלְכִים בִּפְחָדִים. אַךְ בְּחַסְדֵי ה' אֲנִי מְחַזֵּק וּמְחַיֶּה עַצְמִי הָרְבֵּה עַל פִּי הַדְּרָכִים שֶׁלָּנוּ, בִּפְרָט שֶׁתּוֹדָה לָאֵל אֲפִלּוּ חַם וְשָׁלוֹם אִם יִהְיֶה כָּךְ אֵין הַדָּבָר מְסֻכָּן. וְקִוִּיתִי לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁאֲפִלּוּ אִם אֶהְיֶה מֻכְרָח לֵישֵׁב בְּגַעֲמִירוֹב חַם וְשָׁלוֹם עַל אֵיזֶה זְמַן, בְּוַדַּאי אָשׁוּב מִשָּׁם לְבֵיתִי לְשָׁלוֹם. רַק לְעֵת עַתָּה קָשֶׁה עָלַי עִנְיוֹ הַדִּין, כִּי אוֹמְרִים שֶׁלְּמָחָר אוֹ בְּיוֹם ד' יֵצֵא הַמִּשְׁפָּט חַם וְשָׁלוֹם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם וְיוֹשִׁיעֵנוּ בְּחַסְדּוֹ שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאֵל שַׁדַּי יִתֵּן לָנוּ רַחֲמִים, וְהָאוֹמֵר לְעוֹלָמוֹ דַּי יֹאמַר לְצָרוֹתֵינוּ דַּי. ה' חָנֵּנוּ כִּי רַב שָׂבַעְנוּ בוּז.

וּבַקָּשָׁתִי מִמְּךָ בְּנִי חֲבִיבִי מַחְמַד עֵינַי לְבַל תִּירָא וְאַל תִּפְחַד רַק תִּתְפַּלֵּל לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל זֶה, וְתָבִין וְתַשְׂכִּיל מִמּוֹצָא דָּבָר, שֶׁתַּכְרִיחַ עַצְמְךָ עַל יְדֵי זֶה בְּיוֹתֵר לְפָרֵשׁ שִׂיחָתְךָ לִפְנֵי קוֹנְךָ וְצוּרְךָ. כִּי אֵין לָנוּ שׁוּם עֵצָה וְתַחְבּוּלָה כִּי אִם תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּצְעָקָה וְזָעָקָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ רַב לְהוֹשִׁיעַ. וַאֲגַב תַּרְוִיחַ שֶׁתּוּכַל לְפָרֵשׁ גַּם כָּל אֲשֶׁר עִם לִבְּךָ מִכְּבָר לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, בִּפְרָט עַתָּה בַּשָּׁנָה הַזֹּאת, הַכֹּל רְמָזִים גְּדוֹלִים שֶׁמַּכְרִיחִים אוֹתָנוּ לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכֹּל מָקוֹם שֶׁהוּא. וְהָעִקָּר לְבַל יִתְרַשֵּׁל מֵעֲתָּה לְהַפִּיל תְּחִנָּתוֹ וְשִׂיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם יִהְיֶה מִי שֶׁיִּהְיֶה. וְאַל יְבַהֲלוּהוּ רַעְיוֹנָיו וְאַל יַחֲלִישׁוּ דַּעְתּוֹ תַּאֲוֹתָיו וּבִלְבּוּלָיו וַהֲבָלָיו, רַק יִתְחַזֵּק עַל פִּי כָּל הַדְּבָרִים שֶׁדִּבַּרְנוּ בָּהֶם הַרְבֵּה, וּבִפְרָט עַל פִּי הַדֶּרֶךְ הַנַּ"ל שֶׁל "אֲמִירָה לְאִלְקֵי בְּעוֹדִי", שֶׁזֶּה הַדֶּרֶךְ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא מְאֹד צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה חָדָשׁ אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם. וְעַל יְדֵי זֶה הַדֶּרֶךְ יוּכַל כָּל אָדָם לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ בְּכָל עֵת בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא, וּלְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לִפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הָרְבֵּה אוֹ מְעַט עַל כָּל פָּנִים, שֶׁזֶּה יְסוֹד וְעִקַּר הַכֹּל.

וְעַתָּה הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת יְשׁוּעַת ה', כִּי קִוִּיתִי לַה' שֶׁבְּחַסְדּוֹ הַגָּדוֹל יוֹשִׁיעֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמוֹ, וְיַצִּיל אוֹתִי וְאֶת כָּלָנוּ מִיַּד שׂוֹנְאֵינוּ וְרוֹדְפֵינוּ וְיַפִּיל אוֹיְבֵינוּ תַּחְתֵּינוּ, וְיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה מְהֵרָה.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

וְתִפְרֹס בְּשָׁלוֹם כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה.

יום ראשון י"ד חשוון

קצח

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, אוֹר לְיוֹם א' שׁוֹפְטִים תקצ"ה.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי בְּיוֹם ו' עִם הָאִגֶּרֶת שֶׁל רַבִּי חַיִּים. כָּעֵת תֵּדַע שֶׁבְּיוֹם ו' נִקְרֵאתִי עוֹד הַפַּעַם אֶל הָאָדוֹן, וְהֶרְאָה לִי שֶׁהֶעְתִּיק הַדִּיפְרָאם [הַצְּהָרָה] שֶׁלִּי מִמִּכְתָּבִי לְלִשּׁוֹנוֹ וּקְרָאוֹ לְפָנַי, וְגַם קָרָאתִי לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל חַיִּים וְקָרָא גַּם כֵּן לְפָנַי וְהוּא מָכָן לְמַה שֶׁכָּתַבְתִּי. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל לְטוֹבָה. לְעֵת עַתָּה בְּפִי הַנִּרְאֶה לֹא הִגִּיעַ שׁוּם תְּשׁוּבָה מִקַּאמִינִיץ כְּלָל. וּבָרוּךְ הַשֵּׁם שָׁבַתְתִּי שַׁבַּת קֹדֶשׁ פֹּה, וְלַה' הַיְשׁוּעָה שֶׁאֵשֵׁב עוֹד כָּל הַיָּמִים שֶׁאֶרְצֶה בְּחַסְדּוֹ הַגָּדוֹל יִתְבָּרַךְ. רַק עַתָּה אָנוּ צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל לְהַמְשִׁיךְ יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים שֶׁיֵּצֵא דְּבַר הַמִּשְׁפָּט לְטוֹבָתִי, שֶׁאֶהְיֶה זַכַּאי לְנַמְּרֵי בַּמִּשְׁפָּט כַּאֲשֶׁר בֶּאֱמֶת אֲנִי נָקִי מֵעָוֹן בְּעִנְיַן זֶה, כִּי הַכֹּל עֲלִילוֹת שֶׁקֶר, וְשׂוֹנְאֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפְּלוּ וְיֵבֹשׁוּ וְיִבָּהֲלוּ מְאֹד וְכוּ', וְלַה' הַיְשׁוּעָה. וְהָאָדוֹן הַנַּ"ל אָמַר לִי בְּעַצְמוֹ שֶׁצְּרִיךְ לִשְׁלֹחַ כָּל זֶה לְקַאמִינִיץ לְהָאָדוֹן הַגַּארְדִּינִיטְשָׁא, וְאַחַר כָּךְ יִהְיֶה עוֹד סְלָעְדֶסטְוִוע [חֲקִירוֹת].

לְעֵת עַתָּה יֵשׁ לָנוּ פְּנַאי לְהִתְקָרֵב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְהִתְפַּלֵּל לְפָנָיו עַל יְדֵי זֶה דַּיְקָא, כִּי אֵין לָנוּ לְמִי לִבְרֹחַ כִּי אִם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְהִנֵּה יְמֵי הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין הַגָּדוֹל שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין, וּכְבָר בֵּרְכוּ רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל, וְצְרִיכִין לִרְעֹד וְלִפְחֹד מְאֹד מִמִּשְׁפָּט הַזֶּה שֶׁנּוֹגֵעַ לְחַיִּים נִצְחִיִּים, וְאִי אֶפְשָׁר לְשַׁחֵד בְּמָמוֹן וּלְפָנִים בִּדְבָרִים. וְכָל פַּחַד הַמִּשְׁפָּט שֶׁעָלַי שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עַתָּה, הוּא כְּדֵי לִזְכֹּר וְלֹא לִשְׁכֹּחַ פַּחַד הַמִּשְׁפָּט שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, מִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁל יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. כִּי צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת כָּל הַפְּחָדִים וְכָל הַיְרֵאוֹת הַנְּפוּלוֹת, לִבְלִי לִפְחֹד וּלְהִתְיָרֵא מִשּׁוּם דָּבָר כִּי אִם מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַדּוֹ,

וְלֵידַע וּלְהַאֲמִין שֶׁכָּל הַיְּרֵאוֹת וְהַפְּחָדִים הָעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, בִּפְרָט פְּחָדִים כָּאֵלֶּה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עַתָּה, הַכֹּל כְּדֵי לְהַזְכִּירֵנוּ לְרֵעֲדָ וְלִפְחֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְתֵכֶף שֶׁזּוֹכְרִין בְּיִרְאַת ה', אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹדְעִים כָּל אֶחָד בְּנַפְשׁוֹ שֶׁאֵינוֹ נָקִי כְּלָל, אַף עַל פִּי כֵן יְכוֹלִים לִשְׁמֹחַ וְלִחְיוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים, כִּי יִרְאַת ה' תּוֹסִיף יָמִים, בְּחִינַת "יִרְאַת ה' לְחַיִּים". וְזֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַיִּרְאָה שֶׁדַּיְקָא עַל יְדֵי הַיִּרְאָה הַגְּדוֹלָה יַגִּיעַ לְשִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְגִילוּ בִּרְעָדָה". וְעִקַּר בְּכֹחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת. כִּי מֵאַחַר שֶׁזּוֹכְרִין אֵיךְ צְרִיכִין לִפְחֹד וְלִרְעֹד מֵעֶצֶם הַפְּגָמִים וְכוּ', תֵּכֶף מְחַיִּין וּמְשַׂמְּחִין עַצְמָן מַה שֶּׁאָנוּ סְמוּכִין בְּכֹחַ גָּדוֹל וְנִפְלָא כָּזֶה וְכוּ'. בִּפְרָט שֶׁזָּכִינוּ גַּם כֵּן לַחֲטֹף כַּמָּה נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יוֹם לְהַחֲיוֹת עַצְמֵנוּ עַל יְדֵי זֶה. וְעַל יְדֵי זֶה יְכוֹלִים לָיֵשֵׁב דַּעְתּוֹ וּלְהוֹסִיף בְּכָל יוֹם כָּל מַה דְּאֶפְשָׁר, וּלְחַדֵּשׁ וּלְחַזֵּק הָרָצוֹן וְהַכְּסוּפִין דִּקְדֻשָּׁה בְּכָל יוֹם, וּלְהוֹצִיא הַכְּסוּפִין מִכֹּחַ אֶל הַפֹּעַל עַל יְדֵי דִּבּוּר פִּיו. אוֹן טַאקֵי פָּאתְ [וּבְכָל זֹאת] אַשְׁרֵינוּ, שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מִכָּל זֶה וְעוֹד וָעוֹד. לְעוֹלָם לֹא נֵבוֹשׁ מַה שֶּׁזָּכִינוּ לֵידַע מֵאֱמֶת כָּזֶה וְכוּ'. וּצְרִיכִין לִזְכֹּר בְּכָל פַּעַם מַה שֶּׁאָמַר "וָואם הָאבִּין מִיר זִיךְ וָואם צוּ שֶׁעמִין" [מַה יֵּשׁ לָנוּ מִמַּה לְהִתְבַּיֵּשׁ] וְכוּ'. יוֹתֵר מִזֶּה אִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום שני ט"ו חשון

קצט

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם א' שׁוֹפְטִים תקצ"ה בְּרֶסְלֶב.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

הַיּוֹם בַּבֹּקֶר שָׁלַחְתִּי לְךָ מִכְתָּבִי בַּאֲרִיכוּת. אַחַר כָּךְ הִגִּיעַ הַפְקָדָה מֵהַפָּאלִיצֵיי [מֵהַמִּשְׁטָרָה] שֶׁאֲנִי מֻכְרָח לָצֵאת מִפֹּה לְנֶעמִירוֹב, וּבְדַחַק פָּעַלְתִּי לְהִתְעַכֵּב פֹּה אֵיזֶה יָמִים כַּאֲשֶׁר יִסַּפֵּר רַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין מוֹסֵר כְּתָב זֶה. לְעֵת עַתָּה צְרִיכִין לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמֵנוּ עִם בְּחִינַת "בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי" עַל הַרְחָבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּרוֹת בְּעַצְמָן, כִּי גַּם בְּנֶעמִירוֹב יְכוֹלִין לִחְיוֹת חַיִּים אֲמִתִּיִּים. וְלַה' הַתִּקְוָה לָשׁוּב עוֹד לִפֹּה בְּקָרוֹב. יוֹתֵר מִזֶּה, מֵאֵלֶיךָ תָּבִין טִרְדָּתִי וּבִלְבּוּלִי עַתָּה, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ כְּלָל.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום שלישי ט"ז חשוון

ר

[זֶה הַמִּכְתָּב נִכְתַּב לְאַחַר שֶׁגֵּרְשׁוּ אוֹתוֹ מִבֵּיתוֹ לְנֶעֱמִירוֹב]

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ב' תֵּצֵא תקצ"ה נָעֱמִרוֹב.

רַב שָׁלוֹם לִבְנִי חֲבִיבִי מַחְמַד עֵינִי הָרַבָּנִי מוֹרֵנוּ הָרַב **יִצְחָק** נֵרוֹ יָאִיר שֶׁיִּחְיֶה.

אֵין לְהוֹדִיעֲךָ, כִּי כָּל אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה בִּבְרֶסְלֶב אַתָּה יוֹדֵעַ יוֹתֵר מִמֶּנִּי, וַאֲשֶׁר נַעֲשֶׂה פֹּה נָעֱמִרוֹב יַגִּיד לְךָ מוֹסֵר כְּתָב זֶה רַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין. "וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבוֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹקִים" בִּבְרֶסְלֶב וּבְנָעֱמִרוֹב וּבְכָל מְקוֹמוֹת מֻמְשַׁלְתּוֹ. וְכָל אֲשֶׁר עָשׂוּ לִי, הַכֹּל לְטוֹבָה תּוֹדָה לָאֵל, כַּאֲשֶׁר מְעַט מִזְעֵיר אֲנִי מֵבִין מֵרָחוֹק, וְהָעִקָּר אֲנִי מַאֲמִין כִּי הַכֹּל לְטוֹבָה בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

וְהִנֵּה אָחִי רַבִּי יוּדֶל בָּא בַּלַּיְלָה מִבְּרֶסְלֶב, וְסִפֵּר לִי שְׁמוּעוֹת מֵעִצֶּם הַמְּסִירוּת הַמְּרִירוּת שֶׁעוֹסְקִים לִמְסֹר נַפְשָׁם לִשְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת. וּבְחַסְדֵי ה' לֹא נִפְחַדְתִּי, אַדְרַבָּה תּוֹדָה לָאֵל אֲנִי שָׂשׂ וְשָׂמֵחַ וְעָלַי עַל חֶלְקֵנוּ וְגוֹרָלֵנוּ. עַתָּה עַתָּה רָאוּי לָנוּ לוֹמַר אַשְׁרֵינוּ אַשְׁרֵינוּ, אֶלֶף וְרִבְבוֹת פְּעָמִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְכָל עֵת לֹא יָמִישׁ מִפִּינוּ לוֹמַר אַשְׁרֵינוּ שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַזֶּה, שֶׁהִכְנִיס בָּנוּ לְהַרְגִּישׁ מְעַט מִתִּיקוּת הַשֶּׁבַח. 'אַשְׁרֵינוּ' - שֶׁכָּל יִשְׂרָאֵל וַאֲנַחְנוּ בְּתוֹכָם, אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם. אֲבָל וְעֵירִין אִנּוּן שֶׁיְּשִׁימוּ לֵב לָזֶה, וּלְהַרְגִּישׁ מְתִיקוּת נְעִימוּת הַדְּבָרִים שֶׁהֵם אוֹמְרִים בְּפִיהֶם, וְתוֹדָה לָאֵל אֲשֶׁר חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחַסְדּוֹ הַגָּדוֹל וְהַנִּפְלָא לִבְלִי לְהִיוֹת מִתְנַגֵּד, וּלְהִתְקָרֵב קְצָת לִנְקֻדַּת הָאֱמֶת הַמַּכְנִיס בָּנוּ לְהִתְחַזֵּק, וְלִהְיוֹת שָׂמֵחַ בְּהַתַּכְלִית הַנִּצְחִי, וְהָעִקָּר בְּהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְהַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים. אַשְׁרֵינוּ מַה טּוֹב חֶלְקֵנוּ שֶׁזָּכִינוּ לְהִנָּצֵל מֵהַמִּתְנַגְּדִים עַל הָאֱמֶת כָּזֶה וְכוּ', וְלִהְיוֹת בְּחֶלְקוֹ וּבְגוֹרָלוֹ לָנֶצַח. זֶה חֶלְקֵנוּ זֶה נֶחְמוֹתֵינוּ בָּעֵת צָרָה, זֶה יְשׁוּעָתֵנוּ וְתִקְוָתֵנוּ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח. וּבְוַדַּאי צְרִיכִין עַתָּה לְהַרְבּוֹת בִּתְפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבְשִׂיחָה הַרְבֵּה בֵּינִי לְבֵין קוֹנִי עַל עִצֶּם צָרוֹתֵינוּ וְהַסַּכָּנוֹת הָעוֹבְרִים עָלֵינוּ. אַךְ יוֹתֵר מִזֶּה צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק וְלִבְטֹחַ בַּה' וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעָה, וְלִהְיוֹת שָׂמֵחַ בְּעֹז תִּקְוָתֵנוּ, כִּי תּוֹדָה לָאֵל יֵשׁ לָנוּ עַל מִי לִסְמֹךְ. וּבְוַדַּאי לֹא יִטֹּשׁ ה' אוֹתָנוּ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, וְגַם עַד זִקְנָה וְשֵׂיבָה אֱלֹהִים אַל יַעַזְבֵנוּ עַד אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר וְכוּ'.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה בְּכָל עֵת.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום רביעי י"ז חשוון

רא

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם א' נִצָּבִים תקצ"ה נָעֳמְרוֹב.

אֲהוּבִי בְּנִי מַחְמַד לִבָּבִי.

מוֹסֵר כְּתָב זֶה רַבִּי נַחְמָן טוּלְטְשִׁינֶעֶר יְסַפֵּר לְךָ טִרְדָּתִי עַתָּה, אַךְ מֵאַהֲבָתְךָ וּתְשׁוּקָתְךָ הַהֶכְרֵחַ לִכְתֹּב לְךָ עַל כָּל פָּנִים שׁוּרוֹתַיִם אֵלּוּ. חֲזַק בְּנִי וֶאֱמַץ וּבְטַח בַּה' כִּי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וּצְרִיכִים לַחֲזֹר בְּכָל יוֹם וְלִזְכֹּר, מַה שֶּׁכָּתַב (בְּתוֹרָה קצ"ה) עַל פָּסוּק "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִי", וּבָזֶה כָּל חִיּוּתֵנוּ עַתָּה. וְעִקַּם הַרְחָבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ תַּקֶּף הַצָּרוֹת הֵם חִיּוּתֵנוּ וְהִתְחַזְּקוּתֵנוּ לִבְלִי לְיָאֵשׁ עַצְמֵנוּ מִתְּפִלָּה וּצְעָקָה וְתַחֲנוּנִים, וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעָתוֹ תָּמִיד כִּי בְּוַדַּאי יַעֲזֹר וְיוֹשִׁיעַ לָנוּ לְמַעַן שְׁמוֹ הַגָּדוֹל בְּגֹדֶל כֹּחוֹ שֶׁל זֶקֶן דִּקְדֻשָּׁה אֲשֶׁר אָנוּ נִשְׁעָנִים עָלָיו בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַטָּרוּד מְאֹד וּמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב

יום חמישי י"ח חשוון

רב

מִכְתְּבֵי תקצ"

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ה' ח לַעֲשָׂרֶת יְמֵי תְּשׁוּבָה תקצ"ו.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

אָתְמוֹל בָּאתִי לְפֹה בְּרֶסְלֶב לְשָׁלוֹם, וּבְוַדַּאי כְּבָר שָׁמַעְתָּ מַה שֶּׁעָבַר עָלַי בְּלַאדִיזִין וּבְחַסְדֵי ה' נִמְלַטְתִּי. כָּל מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ. כָּעֵת עֲדַיִן אֵינִי יוֹדֵעַ הֵיכָן אֶשְׁבּוֹת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה.

[אָמַר הַמַּעְתִּיק, כִּי לָן אָז לֵילַת לֵילָה בְּלַאדִיזִין, וְסָבְבוּ הַמִּתְנַגְּדִים הַבַּיִת אֲשֶׁר הִתְאַכְסֵן שָׁם, וְהִתְחִילוּ לִזְרֹק אֲבָנִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּסַכָּנָה כָּל מִי שֶׁהָיָה בַּבַּיִת, וּבִפְרָט מוֹרֵנוּ זַ"ל. אַךְ בְּתוֹךְ כָּךְ בָּא צָרָה אַחֶרֶת. אַךְ זֹאת הַצָּרָה הָיְתָה רִפּוּאָה לְהַצָּרָה שֶׁל אֲבָנִים שֶׁלֹּא יַהֲרֹגוּהוּ. הֵיינוּ שֶׁבָּא הַפֶּקִיד דִּשָּׁם שֶׁנִּקְרָא בִּלְשׁוֹנֵנוּ זַאסְאדַאטִיל וְלָקַח אוֹתוֹ לְשִׁבְיָה, וְעַל יְדֵי זֶה נִצּוֹל מֵהֲרִיגָה וְהֶחֱזִיק אוֹתוֹ לְעֶרֶךְ מֵעֵת לְעֵת. וּבְנֵס נִצּוֹל מֵהַשִּׁבְיָה.]

הִנֵּה בְּאֶמְצַע הַכְּתִיבָה הִגִּיעַ הַפָּקָדָה מֵהַפָּאלִיצֵיי [מֵהַמִּשְׁטָרָה] לִנְסֹעַ מִיָּד לְנֶעֱמִרוֹב וּבְוַדַּאי הַכֹּל חַסְדֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו. וְהִנְנִי מוּכָן לִנְסֹעַ תֵּכֶף, וְהוּא אָצְלִי חֶסֶד גָּדוֹל

כִּי עֹצֶם הַפְּחָדִים שֶׁעָבְרוּ עָלַי עַד עַתָּה, אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר, וּבְחַסְדֵי ה' בָּטַחְתִּי, שֶׁאָשׁוּב לְבֵיתִי לְשָׁלוֹם בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּקָרוֹב. כָּעֵת אֵין פְּנַאי לְדַבֵּר בָּזֶה, כִּי יוֹם הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא יוֹם הַכִּפּוּרִים מְמַשְׁמֵשׁ לָבוֹא, וַאֲנִי טָרוּד מְאֹד, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם אַחַר יוֹם כִּפּוּרִים אֶרְאֶה לִכְתֹּב לְךָ בַּאֲרִיכוּת קְצָת. חֲזַק וֶאֱמַץ בְּנִי חֲבִיבִי, וּרְאֵה וְהָבֵן, כִּי הַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים, וּבְוַדַּאי כְּבָר פָּטְרָתְךָ הַרְבֵּה מֵהַפְּחָדִים שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ, וּבְחִנָּם בִּטַּלְתָּ עַצְמְךָ מִמַּה שֶּׁבִּטַּלְתָּ בִּשְׁבִיל בִּלְבּוּלֵי חִנָּם. וְכֵן עוֹבֵר עַל כָּל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, כַּאֲשֶׁר כְּבָר הֶאֱרַכְנוּ הַרְבֵּה לְדַבֵּר בָּזֶה בְּחַג הַשָּׁבוּעוֹת זֶה כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁהַבַּעַל דָּבָר מוֹצֵא דִּחְיָה וּבִלְבּוּל עַל כָּל יוֹם, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ שֶׁעוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שֶּׁעוֹבֵר. עַל כֵּן זְכֹר הֵיטֵב שֶׁאֵין לָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְכוּ'. הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִּשְׁמָעוּ.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמַּעְתִּיר בַּעֲדְךָ שֶׁתִּזְכֶּה לִגְמֹר חֲתִימָה טוֹבָה לְחַיִּים טוֹבִים אֲרֻכִּים וּלְשָׁלוֹם.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום ראשון כ"א חשוון

רג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם א' מְחֻבֶּרֶת יוֹם הַכִּפּוּרִים שֵׁם ה' תקצ"ו נָעְמְרוֹב.

לַאֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי הָרַבָּנִי מוֹרֵנוּ הָרַב ר' **יִצְחָק** נֵרוֹ יָאִיר עִם כָּל יוֹצְאֵי חֲלָצָיו שֶׁיִּחְיוּ, שָׁלוֹם וְכָל טוּב.

בְּיוֹם ב' קֹדֶם יוֹם הַכִּפּוּרִים נָסַעְתִּי מִבְּרֶסְלֶב לְפֹה, וְשָׁם הִנַּחְתִּי אִגֶּרֶת אֵלֶיךָ אֵצֶל בְּנֵי רַבִּי שַׁכְנָא שֶׁיִּחְיֶה. כָּעֵת אֵין לְחַדֵּשׁ דָּבָר, וּתְהִלָּה לָאֵל הָיִיתִי פֹּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַבִּי אִיצִ'לִי מֵהַיְסִין וְרַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין. וּתְהִלָּה לָאֵל הַכֹּל שָׁלוֹם, וְהִתְפַּלַּלְנוּ כִּרְצוֹנֵנוּ, וְאֵין פּוֹצֶה פֶּה. יַחְמֹל ה' מֵעַתָּה שֶׁיִּהְיֶה שָׁלוֹם וֶאֱמֶת בָּעוֹלָם. כָּעֵת אֲנִי שׁוֹלֵחַ אַחֲרֵי זוּגָתִי שֶׁתָּבוֹא לְפֹה עִם בְּנֵי הַקְּטַנִּים שֶׁיִּחְיוּ, וּמֵאֵלֶיךָ תָּבִין שֶׁאֵין לִי דִּירָה כָּרָאוּי, אַךְ הַהֶכְרֵחַ לִשְׁלֹחַ אַחֲרֵיהֶם, כִּי אֵין לִי פֹּה מָקוֹם לֶאֱכֹל בְּסֻכּוֹת. כִּי אִי אֶפְשָׁר לִי לֶאֱכֹל אֵצֶל אָחִי בְּסֻכָּה, כִּי יוֹשֵׁב בִּשְׁכֵנוּת, וְאִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר הַכֹּל. וּבְעֵת הַזֹּאת בְּוַדַּאי צְרִיכִין לְהַחֲיוֹת עַצְמוֹ רַק עִם הַהַרְחָבוֹת שֶׁבְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, כִּי הֵם נִפְלָאוֹת תְּמִים דֵּעִים. וּבְכַמָּה אֲפָנִים הֵם חִדּוּשִׁים וַחֲסָדִים וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת יוֹתֵר מֵהַהַרְחָבָה עַצְמָהּ שֶׁאָנוּ מְקֻוִּים לָצֵאת מֵהַצָּרוֹת לְגַמְרֵי, וְלָשׁוּב לְבֵיתִי לְשָׁלוֹם מְהֵרָה. לְעֵת עַתָּה אֵין לִי שׁוּם מְנִיעָה לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמֹד וְכוּ', רַק מֵהַטְּרֵדוֹת וְהַבִּלְבּוּלִים שֶׁמְּבַלְבְּלִים.

וּמִלְחָמָה זֹאת צְרִיכִין לִלְחֹם תָּמִיד, לְגָרֵשׁ הַבִּלְבּוּלִים. כִּי גַּם עַתָּה כָּל הַבִּלְבּוּלִים וְהַפְּחָדִים הַמְבַלְבְּלִים הֵם בְּחִנָּם, בִּפְרָט בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, שֶׁבְּוַדַּאי אֵין מוֹעִילִים כְּלָל מַה שֶׁחוֹשְׁבִין בָּהֶם חַס וְשָׁלוֹם שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּם. וּבְעָנְיָן זֶה צָרִיךְ כָּל אֶחָד לִלְחֹם תָּמִיד לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ, לְגָרֵשׁ מִמַּחֲשַׁבְתּוֹ כָּל הַבִּלְבּוּלִים וְהַטְּרָדוֹת, וְהָעִקָּר בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה שֶׁאָז בָּאִים כָּל הַבִּלְבּוּלִים וּמַשְׁמִיעִין עַצְמָן אָז דַּיְקָא. וְכָתַבְתִּי לְךָ זֹאת שֶׁתָּבִין רְמָזִים מִזֶּה לְפִי עֶרְכֶּךָ, כִּי אַף עַל פִּי שֶׁאַתָּה יֵשׁ לְךָ טְרָדוֹת וַעֲסָקִים וַעֲשִׂיּוֹת בְּעָנְיָן פַּרְנָסָתְךָ הַמְבַלְבְּלִים אוֹתְךָ, אַף עַל פִּי כֵן יָדַעְתִּי כִּי יֵשׁ כַּמָּה עִנְיָנִים שֶׁמְּבַלְבְּלִים אוֹתְךָ הַבִּלְבּוּלִים וְהַטְּרָדוֹת וְהַפְּחָדִים בְּחִנָּם כַּיָּדוּעַ לְךָ. וּכְבָר דִּבַּרְנוּ בָּזֶה הַרְבֵּה, אֲבָל עֲדַיִן צְרִיכִין לַחֲזֹר כָּל דְּבָרֵינוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּכָל יוֹם, וְגַם בִּשְׁעַת הָעֵסֶק בְּעַצְמוֹ צְרִיכִים לִזְכֹּר בַּה' וּבְתוֹרָתוֹ, אֲפִלּוּ בְּבֵית הַפְּאסְט [הַדֹּאַר], וּבַהֲלִיכָה וּבַחֲזָרָה, וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה. כִּי אִם יֹאמַר לְךָ אָדָם הֵיכָן אֱלֹהֶיךָ, תֹּאמַר לוֹ בְּכָרְךָ גָּדוֹל שֶׁל רוֹמִי, כַּמְבֹאָר הֵיטֵב בְּהַתּוֹרָה מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים (בלקוטי מוהר"ן חֵלֶק א' סִימָן ל"ג) וּבְשִׁאָר מְקוֹמוֹת. אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ דְּבָרִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרָאִים כְּאֵלֶּה וְכוּ', מִי הָאִישׁ הֶחָפֵץ חַיִּים יֹאחֵז בָּהֶם, הַפֵּךְ בָּהֶם וַהֲפֵךְ בָּהֶם וְכוּ', שֶׁאֵין לְךָ מִדָּה טוֹבָה מֵהֶם. יָתֵר מִזֶּה אֵין פְּנַאי לְהַאֲרִיךְ. וְתוֹדָה לָאֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶזְרָתֵנוּ לִשְׁמֹחַ בְּכָל פַּעַם, וּבְשֵׁם קָדְשׁוֹ בְּטַחְנוּ, לִשְׁמֹחַ וְלָגִיל בִּישׁוּעָתוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח. אֵין טַאקֵי פָּארְט "הָאפּ" [וּבְאֶמֶת בְּכָל זֹאת שִׂמְחָה].

נָתָן בֶּן מוֹרֵנוּ הָרַב **נַפְתָּלִי הִירְץ** זַ"ל מִבְּרֶסְלֶב.

יום שני כ"ב חשוון

רד

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, אוֹר לְיוֹם ב' נֹחַ תקצ"ו נָעמִירוֹב.

אֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי בְּלֵיל הוֹשַׁעְנָא רַבָּא וְהָיָה לִי לְנַחַת, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסַף נִכְסְפְתִּי לִרְאוֹת תְּמוּנַת יָדְךָ. וְהִנֵּה בְּכָל צַד שֶׁפּוֹנִים, בְּכָל פִּנָּה וּפִנָּה וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה, רוֹאִים נִפְלְאוֹת ה' וְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ בִּפְרָטִיּוּת, כִּי לֹא עָלָה עַל דַּעְתִּי, שֶׁיִּהְיֶה נַעֲלָם מִמְּךָ וְלֹא תֵּדַע הֵיכָן מְקוֹמִי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים עַד מָחָרַת יוֹם הַכִּפּוּרִים, וְאָנֹכִי כּוֹנַנְתִּי וְהֵכַנְתִּי מִכְתָּב בְּיוֹם חֲמִשִּׁי קֹדֶם עֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים לְהוֹדִיעַ לְךָ מֵאֹתִי, אַךְ הַכֹּל מֵאֵת ה' הַצַּעַר רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהָרְחָבָה וְהַיְדִיעָה וְהַבְּשׂוֹרָה לְטוֹב אוֹ לְהִפּוּךְ חַס וְשָׁלוֹם, הַכֹּל

עָשָׂה ה' יָפֶה בְּעִתּוֹ וּבְזִמַּנּוֹ, וַהֲבֵל הַבְּלִים כָּל הֶעָמָל שֶׁיַּעֲמֹל הָאָדָם תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. וְאִם אַף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין לִפְעָמִים עַל פִּי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ לַעֲשׂוֹת עֵסֶק, אֲבָל הֶעָמָל וְהַיְגִיעָה, הוּא בְּוַדַּאי הֲבֵל הַבְּלִים, וּכְמוֹ שֶׁדִּבַּרְנוּ בָּזֶה כְּבָר עַל פְּסוּקִים אֵלּוּ שֶׁבְּקֹהֶלֶת שֶׁאָמַר: "לְכָל עֵת וּזְמַן לְכָל חֵפֶץ וְכוּ', מַה יִּתְרוֹן לָאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ" וְכוּ'. וְיֵשׁ בָּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר, אַךְ אִי אֶפְשָׁר עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְגַם מֵחֲמַת אִישׁוֹן לַיְלָה וַאֲפִיסַת הַפְּנַאי. וְהִנֵּה בְּכָל מַה שֶּׁעָבַר בְּכָל יוֹם מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד הֵנָּה אִי אֶפְשָׁר לְבָאֵר, וּתְהִלָּה לָאֵל, אַחֲרֵי כָּל הַיִּסּוּרִין וְהַהַרְפַּתְקָאוֹת הַכֹּל בְּחֶסֶד נִפְלָא. וּתְהִלָּה לָאֵל פֹּה עָבַר הֶחָג בְּשָׁלוֹם, וְגַם עֲזָרַנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁרָקַדְתִּי הַרְבֵּה בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ בְּלֵיל שִׂמְחַת תּוֹרָה וְאַחַר כָּךְ, וְהַכֹּל בְּשָׁלוֹם וּבְכָבוֹד קָצַת, אֲבָל אַף עַל פִּי כֵן גַּם פֹּה נִמְצְאוּ עַזֵּי פָּנִים הַרְבֵּה מֵהַתַּקָּע"ד דּוֹרוֹת אֲשֶׁר הַשֶּׂקֶט לֹא יוּכְלוּ, וְשָׁבְרוּ וְזוֹכִית אַחַת בְּהַחֲלוֹן שֶׁלִּי בְּלֵיל שִׂמְחַת תּוֹרָה בְּעֵת הַסְּעֻדָּה, וְרֹב הָעִיר רוֹעֲשִׁין עֲלֵיהֶם מְאֹד, אֲבָל עֲדַיִן לֹא נוֹדַע מִי הוּא.

וְחִנָּה בָּעִתִּים הַלָּלוּ, אֵין לָנוּ בַּמֶּה לְהִתְחַיּוֹת עַצְמֵנוּ כִּי אִם עַל פִּי הַשִּׂיחוֹת שֶׁחָנָנוּ ה' לְהָשִׂיחַ כְּבָר מִקֶּדֶם, שֶׁכָּל הָעוֹלָם מָלֵא יִסּוּרִין, כַּמַּאֲמַר חֶכְמַת הָעוֹלָם מָלֵא יְגוֹנוֹת וְהַשָּׁשׁוֹן הוּא הָרֶוַח וְכוּ', וּכְבָר דִּבַּרְנוּ בָּזֶה הַרְבֵּה, אֲבָל גַּם אָנֹכִי בְּעַצְמִי אֲנִי צָרִיךְ לְהַזְכִּיר אֶת עַצְמִי בָּזֶה בְּכָל עֵת. וְקִוִּיתִי לַה', כִּי בְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב ה' אוֹתִי וְאֶת כָּלָנוּ, וְעֵת צָרָה הִוא לְיַעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִוָּשֵׁעַ.

וְחִנָּה כָּעֵת בְּבֵיתִי בְּנִי ר' שַׂכְנָא עִם בְּנוֹ ר' נַחְמָן שֶׁיִּחְיוּ וְאֵין לִי פְּנַאי כְּלָל, כִּי בַּיּוֹם הֶעֱבַר טִלְטַלְתִּי עַצְמִי מִדִּירָה לְדִירָה, וּתְהִלָּה לָאֵל יֵשׁ לִי דִּירָה בְּהַרְחָבָה קָצַת וְהַכֹּל בְּחֶסֶד, בִּבְחִינַת "בַּצַּר הִרְחַבְתָּ לִי", וְ'אִלְמָלֵא לָא אֲתֵינָא לְעָלְמָא אֶלָּא לְמִשְׁמַע דָּא דַּי' [אִלּוּ לֹא בָּאנוּ לָעוֹלָם אֶלָּא לִשְׁמוֹעַ זֹאת דַּיֵּנוּ], כִּי רוֹאִין בָּזֶה חַסְדֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו הָעֲצוּמִים בְּלִי שִׁעוּר בְּכָל עֵת, עֹשֶׂה גְּדֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר וְכוּ' מִלְּבַד הַנִּסְתָּרוֹת לַה' אֱלֹקֵינוּ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ עֹשֶׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ וְכוּ'. חִשַּׁבְתִּי דְּרָכַי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל עֵדֹתֶיךָ, מַה שֶּׁהִזְהִירוּנוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל לוֹמַר: 'כָּל מַה דְּעַבְדִין מִן שְׁמַיָּא לְטָב עַבְדִין', וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשָּׁעֵן כִּי אִם עַל אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם.

וְדַע בְּנִי, שֶׁקִּבַּלְתִּי מִבְּנֵי רַבִּי שַׂכְנָא בִּשְׁבִילְךָ הַסַּךְ שֶׁמַּגִּיעַ לִי מֵאִתְּךָ הַיְנוּ כ"א זְהוּבִים, וְתִרְאֶה לִשְׁלֹחַ לוֹ מִיָּד. וְעַתָּה אֲנִי צָרִיךְ לְהַתְחִיל לְהִתְחַזֵּק בְּבִטָּחוֹן חָדָשׁ עַל פַּרְנָסָתִי וְהִצְטָרְכוּתַי הַמְרֻבִּים פֹּה בְּנֶעְמְרוֹב, אֲשֶׁר אֲהוּבַי וְרֵעַי הֵם מֻרְחָק וְכוּ', כַּאֲשֶׁר

תָּבִין מֵעַצְמְךָ וְלַה' הַיְשׁוּעָה. הָאֱלֹקִים הָרוֹעֶה אוֹתִי מֵעוֹדִי וְהַפְלִיא חַסְדּוֹ עִמִּי לְקָרְבֵנִי לְטוֹב כָּזֶה, לֶאֱמֹת כָּזֶה לְאוֹר כָּזֶה וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר זֶה חֶלְקִי מִכָּל עֲמָלִי, זֶה תִּקְוָתִי וְתִקְוַת בָּנַי וְיוֹצְאֵי חֲלָצַי לָנֶצַח נְצָחִים, הוּא יִהְיֶה עִמִּי תָּמִיד בִּזְכוּתוֹ וְכֹחוֹ הַגָּדוֹל, וְגַם עַד זִקְנָה וְשֵׂיבָה אַל יַעַזְבֵנִי, עַד אַגִּיד זְרוֹעֲךָ לְדוֹר וְכוּ'.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

וְשָׁלוֹם לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה.

יום שלישי כ"ג חשוון

רה

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ב' לְךָ לְךָ תקצ"ו נָעמְרוֹב.

אֲהוּבִי, בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי הַיּוֹם וְנֶהֱנֵיתִי מְאֹד. כָּעֵת אֲנִי עוֹמֵד בְּאֶמְצַע הַתְּפִלָּה קֹדֶם וּבָא לְצִיּוֹן, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ, וּמוֹסֵר כְּתָב זֶה גִּיסְךָ יְדִידִי רַבִּי יוֹסֵף נֵרוֹ יָאִיר, יְסַפֵּר לְךָ הַכֹּל פָּנִים אֶל פָּנִים. וּמִן הַסְּתָם כְּבָר קִבַּלְתָּ הָאִגֶּרֶת שֶׁשָּׁלַחְתִּי אֶתְמוֹל אֵלֶיךָ עִם אִגֶּרֶת לְהָרַב מִסַּאוְוראן וְכוּ', כִּי צִוִּיתִי שֶׁיִּשְׁלְחוּ לְךָ אִישׁ מְיֻחָד בִּשְׁבִיל זֶה. כָּעֵת רַבִּי שְׁמוּאֵל וַוינְבֶּערְג פֹּה עִם כָּל אַנְשֵׁי הַחֲתֻנָּה שֶׁל אָחִיו, וַאֲנִי צָרִיךְ לְדַבֵּר עִמָּם גַּם כֵּן, וְאֵין לִי פְּנַאי כְּלָל־רַק תִּתְיַעֵץ הֵיטֵב עִם גִּיסְךָ וְעִם אוֹהֲבֵנוּ בֶּאֱמֶת, אוּלַי תּוּכַל לִמְצֹא אִישׁ לְדַבֵּר עִמּוֹ, אוּלַי יִצְמַח אֵיזֶה יְשׁוּעָה שֶׁתִּשְׁקַע הָאֵשׁ, וְהָעוֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְכוּ'.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמַּעְתִּיר בַּעַדְךָ.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום רביעי כ"ד חשוון

רו

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם א' וַיֵּרָא תקצ"ו נָעמְרוֹב.

אֲהוּבִי, בְּנִי חֲבִיבִי.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי עַל יְדֵי מוֹסֵר כְּתָב זֶה בְּיוֹם ו', עֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ. וְהִנֵּה בְּעִנְיַן הָאִגֶּרֶת לְהָרַב, עִקַּר כַּוָּנָתִי הָיָה, שֶׁיִּמָּצֵא אִישׁ בְּקִהִלַּתְכֶם שֶׁיְּדַבֵּר עִמּוֹ מֵעֵין דְּבָרַי שֶׁבְּמִכְתָּבִי לְטוֹבָתִי. וּמֵאַחַר שֶׁלִּפְי דְּבָרָיו אֵין בַּנִּמְצָא שָׁם, עַל כֵּן חִשַּׁבְתִּי דְּרָכַי וְאָשׁוּבָה רַגְלַי אֶל עֵדֹתֶיךָ לִסְמֹךְ עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַד וְלִהְיוֹת שֵׁב וְאַל תַּעֲשֶׂה, כִּי אֵין זֶה רְצוֹנִי כְּלָל, שֶׁאַתָּה בְּעַצְמְךָ תִּמְסֹר הָאִגֶּרֶת, וְזֶה לֹא עָלָה עַל דַּעְתִּי כְּלָל, אַף עַל פִּי כֵן אֲנִי מַחֲזִיר לְךָ הַהַעֲתָקָה שֶׁל כְּתָב יַד בְּנִי רַבִּי שַׁכְנָא שֶׁיִּחְיֶה, שֶׁיִּהְיוּ אֶצְלְךָ, אוּלַי אוּלַי יִהְיוּ נִצְרָךְ לְךָ וְאוּלַי אַף עַל פִּי כֵן יִהְיֶה נִמְצָא שָׁם אִישׁ שֶׁיְּכַוֵּן לִבּוֹ לַשָּׁמַיִם לְהַכְנִים אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה לְמַעֵט הַמַּחֲלֹקֶת וְה' הַטּוֹב יַעֲשֶׂה. יֶתֶר מִזֶּה אֵין פְּנַאי לְהַאֲרִיךְ, וּמוֹסֵר כְּתָב זֶה יְסַפֵּר לְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים הַכֹּל. וּתְהִלָּה לָאֵל, ה' אִתָּנוּ וּמַרְחִיב לָנוּ הַרְבֵּה בְּצָרוֹתֵינוּ בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְעַט יְסַפֵּר לְךָ מוֹסֵר כְּתָב זֶה רַבִּי נַחְמָן מִטּוּלְטְשִׁין, מֵהַיְסוּרִים וְהָרְחָבוֹת. וּבַה' בָּטַחְתִּי, שֶׁמִּדָּה טוֹבָה מְרֻבָּה, וּבְוַדַּאי הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוֹלָה, וְאָנוּ צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק וּלְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם לֵילֵךְ בִּדְרָכָיו הַקְּדוֹשִׁים, לְהַחֲיוֹת עַצְמֵנוּ בְּנִפְלְאוֹת חֲסָדָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִמָּלֵט מִלִּהְיוֹת מֵהַחוֹלְקִים עַל נְקֻדַּת הָאֱמֶת וְכוּ', וּבָזֶה לְבַד אָנוּ יְכוֹלִים לִחְיוֹת וְלִשְׂמֹחַ גַּם עַתָּה עַד אֲשֶׁר יַרְחִיב ה' לָנוּ בִּשְׁלֵמוּת, וְנִזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל צָרוֹתֵינוּ לְגַמְרֵי וְיִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה גְּדוֹלָה, לְשָׂשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה מְהֵרָה.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמַּעְתִּיר בַּעַדְכֶם.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

יום חמישי כ"ה חשוון

רז

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, מוֹצָאֵי שַׁבַּת קֹדֶשׁ רֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּסְלֵו תקצ"ו.

שָׁלוֹם לַאֲהוּבֵי בְּנֵי חֲבִיבֵי הָרַבָּנִי וְכוּ' מוֹרֵנוּ הָרַב **יִצְחָק** נֵרוֹ יָאִיר.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי בְּיוֹם ה' הֶעָבַר, וְהָיָה לִי לְנַחַת גָּדוֹל. אַךְ יֵשׁ לִי צַעַר קָצַת מַה שֶּׁלֹּא הִזְכַּרְתָּ בְּמִכְתָּבְךָ אִם קִבַּלְתָּ הָאִגֶּרֶת שֶׁשָּׁלַחְתִּי מִפֹּה אוֹר לְיוֹם ג' תּוֹלְדוֹת הֶעָבַר, עַל יְדֵי רַבִּי חַיִּי.

נָתָן צְעִסִּים שֶׁנָּסַע לְאַדְעֶם דֶּרֶךְ טוּלְטְשִׁין, וּמָסַרְתִּי בְּיָדוֹ אִגֶּרֶת אֵלֶיךָ. גַּם בְּתוֹכוֹ הָיָה רָצוּף אִגֶּרֶת שֶׁתִּשְׁלַח לִקְרוֹמִינְטְשַׁאק לְרַבִּי אֶפְרַיִם נֵרוֹ יָאִיר. וְהָיָה מַהֲרָאוּי שֶׁיְּזַיֵּעַ לְיָדְךָ הָאִגְּרוֹת הָאֵלּוּ בְּיוֹם ג', וְאַתָּה לֹא הוֹדַעְתַּנִי מֵהֶם וְצַעֲרִי גָּדוֹל מִזֶּה, עַל כָּל פָּנִים תִּרְאֶה מְיָד לְהוֹדִיעֵנִי מִזֶּה. רַק נִפְלֵאתִי מַה שֶּׁכָּתַבְתָּ בְּמִכְתָּבְךָ לְבַעֲרוֹ וְאֵינִי יוֹדֵעַ אֵיזֶה סוֹד נִכְתַּב בּוֹ, אַדְרַבָּה הַכֹּל דִּבְרֵי אֱמֶת, וּקְרָאתִיו שְׁנֵי פְּעָמִים. וְהֶחֱיִיתַנִי בִּדְבָרֶיךָ הַיּוֹצְאִים מִלִּבְּךָ בֶּאֱמֶת. מִי יִתֵּן שֶׁיְּמַלֵּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִשְׁאֲלוֹת לִבְּךָ לְטוֹבָה מְהֵרָה, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, כַּאֲשֶׁר זֶה כַּמָּה נִכְסַף נִכְסַף נִכְסַף לָזֶה. אַךְ בֶּאֱמֶת גַּם הַכְּסוּפִין וְהַגַּעְגּוּעִים יְקָרִים מְאֹד, כַּמְבֹאָר בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים מַעֲלוֹת הָרָצוֹן וְהַכְּסוּפִין דִּקְדֻשָּׁה, בִּפְרָט כְּשֶׁזּוֹכִים לְפָרְטָם בַּפֶּה בְּכָל יוֹם.

חֲזַק בְּנִי וַחֲזַק לֵילֵךְ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה לְדַבֵּר הַכְּסוּפִין דִּקְדֻשָּׁה בַּפֶּה בְּכָל יוֹם. וְתַכְרִיחַ עַצְמְךָ מְאֹד לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לָזֶה. וְתַאֲמִין שֶׁאֵיךְ שֶׁהוּא גַּם הַדִּבּוּרִים שֶׁלְּךָ יְקָרִים מְאֹד בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו מִתְאַוֶּה גַּם לִתְפִלָּתְךָ. כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת עִם כָּל עֲבוֹדָתָם הַגְּדוֹלָה שֶׁעוֹבְדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה תָּמִיד, אֵין עוֹלֶה אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, כְּנֶגֶד שִׂיחָה אַחַת וּתְפִלָּה אַחַת שֶׁל בֶּן אָדָם הַשָּׁפָל הַזֶּה שֶׁבָּזֶה הָעוֹלָם, כַּמְבֹאָר בְּהַתּוֹרָה כִּי מְרַחֲמָם יְנַהֲגֵם וְכוּ' (תִּנְיָנָא ז'). וְאִם הָאָדָם נָמוֹךְ מְאֹד עַל יְדֵי מַעֲשָׂיו שֶׁאֵינָם עוֹלִים יָפֶה, אַדְרַבָּא כְּשֶׁהוּא מְפָרֵשׁ שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ וְעוֹבֵד אֵיזֶה עֲבוֹדָה, יָקָר בְּעֵינָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי זֶה עִקַּר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁהָרְחוֹקִים מְאֹד נִמְשָׁכִים לַעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּמְבֹאָר בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים. וְתַאֲמִין שֶׁכָּל מַה שֶּׁנֶּאֱמַר בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים (קבא י') מִגְּדֶל הַהִתְפָּאֲרוּת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מִתְפָּאֵר גַּם עִם הַפָּחוּת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל (שָׁם י"ז) נֶאֱמַר גַּם עָלֶיךָ. וּבְיוֹתֵר תַּכְרִיחַ עַצְמְךָ בְּכָל הַכֹּחוֹת לְשִׂמְחַ בְּכָל עֵז בְּכָל יוֹם שֶׁזָּכִינוּ שֶׁלֹּא עָשַׂנִי

גּוֹי וְהַבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְכוּ', אוֹן טַאקֶע פָּארְט [וּבְכָל זֹאת] אַשְׁרֵינוּ. יוֹתֵר מִזֶּה אִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ עַתָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ עִם מִי יִהְיֶה נִשְׂלָח מִכְתָּבִי זֶה.

דִּבְרֵי אָבִיךָ הַמַּעְתִּיר בַּעַדְכֶם וּמְצַפֶּה לִישׁוּעָה.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

וְשָׁלוֹם לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַהֲבָה רַבָּה.

וְאוֹדוֹת בְּרִיאוּתִי, דַּע כִּי בְּשָׁבוּעַ הֶעָבַר לֹא הָיִיתִי בְּקַו הַבְּרִיאָה, אֲבָל הַכֹּל הָיָה מֵהַמִּחוּשׁ בַּמֵּעַיִם רַחֲמָנָא לִצְלַן שֶׁיֵּשׁ לִי מִכְּבָר כַּיָּדוּעַ לְךָ, אַךְ מֵעוֹדִי לֹא הָיָה נִמְשָׁךְ זְמַן כָּל כָּךְ כְּמוֹ בְּשָׁבוּעַ הֶעָבַר. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלַי וְיִשְׁמְרֵנִי מֵעַתָּה מֵחֳלִי זֶה וּמִכָּל הֶחֳלָאִים וּמִחוּשִׁים שֶׁבָּעוֹלָם. וּבְכָל עֵת וְשָׁעָה רוֹאִין שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר זֶה הָעוֹלָם כִּי אִם עַל פִּי הַדְּרָכִים הַקְּדוֹשִׁים דַּרְכֵי הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת שֶׁקִּבָּלְנוּ מֵאֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זַ"ל, עַל כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר רָאוּי לָנוּ לוֹמַר אִלְמָלֵא לֹא אָתִינָא לְעָלְמָא וְכוּ'. מַה נֹּאמַר מַה נְּדַבֵּר חַסְדּוֹ גָּבַר עָלֵינוּ וֶאֱמֶת ה' לְעוֹלָם וְכוּ'.

נָתָן הַנַּ"ל.

[אָמַר הַמַּעְתִּיק, דְּעוּ כִּי מֵהַחוֹלַאַת הַנַּ"ל רַחֲמָנָא לִצְלַן נִסְתַּלֵּק בִּשְׁנַת תר"ה, וְהַחוֹלַאַת הָיָה לוֹ עוֹד מִקֹּדֶם שֶׁהָיָה בֶּן אַרְבָּעִים, וּלְעֵת זִקְנָתוֹ הִתְגַּבְּרָה עַד שֶׁנִּסְתַּלֵּק עַל יְדֵי זֶה, אוֹי לָנוּ עַל שִׁבְרֵנוּ נַחֲלָה מַכּוֹתֵינוּ, חֶבֶל עַל דְּאַבְדִין וְלָא מִשְׁתַּכְּחִין, וְרַק זֹאת נֶחָמָתֵנוּ תְּהִלָּה לָאֵל חַי עַל הַפְּלָטָה הַנִּשְׁאֶרֶת לָנוּ לְזֵכֶר עוֹלָם, הֵן הֵמָּה מִכְתָּבָיו הַקְּדוֹשִׁים וּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, תְּהִלָּה לְאֵל חַי]

יום ראשון כ"ח חשוון

רח

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ג' ב' כִּסְלֵו תקצ"ו נָעעמרוב.

בְּנִי חֲבִיבִי.

כְּבָר שָׁלַחְתִּי לְךָ אִגֶּרֶת בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת. וּבְיוֹם א' הִגִּיעַ אֵלַי מִכְתָּבְךָ עַל יְדֵי הַפָּאטְשְׁטָ [הַדֹּאר] וְהָיָה לִי לְנַחַת. וּבִפְרָט מַה שֶּׁכָּתַבְתָּ שֶׁדִּבַּרְתָּ עִם ר' נַחְמָן נֶגֶד אָדְמוֹ"ר זַ"ל שֶׁיִּהְיֶה, תִּרְאֶה לְהִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּכָל פַּעַם, וְתִהְיֶה מַמְצִיא אֶת עַצְמְךָ אֵלָיו. וּמֵאֵלֶיךָ תָּבִין אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בָּזֶה.

וּכְבָר כְּתַבְתִּי לְךָ שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל אֲנִי בְּקוֹ הַבְּרִיאָה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּבְשָׁבוּעַ הֶעָבַר לֹא הָיָה לִי חוֹלַאַת חַם וְשָׁלוֹם. רַק הַמִּחוּשׁ שֶׁלִּי מִכְּבָר אַךְ שֶׁהֶאֱרִיךְ זְמַן בְּיוֹתֵר. וּבְחֶמְלַת ה' סָר מֵעָלַי קֹדֶם שַׁבָּת הֶעָבַר. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלַי וְיִשְׁמְרֵנִי מֵעַתָּה מֵחוֹלַאַת זֶה, וּמִכָּל מִינֵי חֹלִי וּמַכְאוֹב שֶׁבָּעוֹלָם, וְיֵרָפְאֵנִי רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאַת הַגּוּף. יָתֵר מִזֶּה אֵין פְּנַאי לְהַאֲרִיךְ מִגֹּדֶל הַנְּחִיצָה. וּתְהִלָּה לָאֵל הָיוּ אֶצְלִי אוֹרְחִים עַל שַׁבַּת הֶעָבַר, וְדִבַּרְנוּ דִּבְרֵי אֱמֶת. בָּרוּךְ הַשֵּׁם אֲשֶׁר עֲזָרָנוּ עַד כֹּה, וְחַסְדֵי ה' כִּי לֹא תָמְנוּ וְכוּ'. חֲזַק בְּנִי וַחֲזַק לְהַחֲיוֹת עַצְמְךָ בְּכָל יוֹם, בְּגֹדֶל הַחֲסָדִים וְהַנִּפְלָאוֹת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַפְלִיא עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְתַאֲמִין שֶׁלֹּא עַל חִנָּם קָבְעוּ לָנוּ חַז"ל לוֹמַר בְּכָל יוֹם 'עַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוּבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת' וְכוּ'. וּמִי שֶׁמֵּשִׂים לֵב לָזֶה בֶּאֱמֶת וּבֶאֱמוּנָה, יוּכַל לִרְאוֹת קְצָת, בִּפְרָט אֲנַחְנוּ שֶׁרַבִּים קָמִים עָלֵינוּ וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם. וְלַה' הַתִּקְוָה לָצֵאת מֵהַצָּרוֹת לְגַמְרֵי מִצָּרָה לִרְוָחָה גְּדוֹלָה, וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבֹשׁוּ חִישׁ קַל מְהֵרָה.

דִּבְרֵי אָבִיךָ, **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.**

לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שָׁלוֹם רַב בְּאַהֲבָה עַזָּה, וּבִפְרָט לִידִידִי כְּנַפְשִׁי וּלְבָבִי הַוָּתִיק כְּבוֹד מוֹרֵנוּ הָרַב נַחְמָן נֵרוֹ יָאִיר, נֶכֶד עֲטֶרֶת רֹאשֵׁנוּ זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה.

יום שני כ"ט חשוון

רט

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, אוֹר לְיוֹם ד' וַיֵּצֵא תקצ"ו נֶעֱמְרוֹב.

בְּנִי חֲבִיבִי.

דַּע שֶׁקִּבַּלְתִּי מִמְּךָ הַמִּכְתָּב שֶׁכָּתַבְתָּ יוֹם ד' תּוֹלְדוֹת. כָּעֵת תֵּדַע שֶׁנּוֹדַע לִי עַל יְדֵי רַבִּי שְׁמוּאֵל וַוינְבֶּערְג שֶׁהָאִגֶּרֶת שֶׁשָּׁלַחְתִּי לְךָ עַל יְדֵי רַבִּי חַיִּים נָתָן צָעסִים מִנְּעמִרוֹב. בָּא לִידֵי זָרִים. כִּי רַבִּי חַיִּים נָתָן הַנַּ"ל שָׁכַח לִמְסֹר לְךָ הָאִגֶּרֶת וְנִזְכַּר בְּנָסְעוֹ מִטּוּלְטְשִׁין, וְשָׁלַח לְךָ עַל יְדֵי אֵיזֶה אִישׁ. וּכְבָר נִפְתְּחָה הָאִגֶּרֶת בְּבַארְטְנִיק, וְאֵינִי יוֹדֵעַ הֵיכָן הֵם. וְאִם כִּי יֵשׁ לִי צַעַר מִזֶּה, אֲבָל זֹאת נֶחָמָתִי, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל אֵין לִי בַּמֶּה לְהִתְבַּיֵּשׁ בַּמֶּה שֶׁכָּתַבְתִּי שָׁם, כִּי לֹא דִּבַּרְתִּי שָׁם חַס וְשָׁלוֹם עַל שׁוּם אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל, רַק הִזְכַּרְתִּי אֶתְכֶם לְאַדְבָּקָא מַחֲשַׁבְתֵּהּ בְּעָלְמָא דְּאָתֵי בְּכָל יוֹם בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת וְכוּ'. וּתְהִלָּה לָאֵל בָּזֶה אֵין לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ כְּלָל. אַף עַל פִּי כֵן אִם הָיִיתִי יוֹדֵעַ שֶׁיָּבוֹא לִידֵי כָךְ לֹא הָיִיתִי

מוֹסֵר מִכְתָּבִי לִידֵי מְשֻׁלָּח, אַךְ בְּדִיעֲבַד בְּוַדַּאי הַכֹּל לְטוֹבָה, וּמִי יוֹדֵעַ דַּרְכֵי ה' וְנִפְלְאוֹתָיו יִתְבָּרַךְ. עַתָּה תִּרְאֶה לִכְתֹּב לְרַבִּי חַיִּים נָתָן הַנַּ"ל וְתוֹדִיעַ לוֹ מַה שֶּׁעָבַר בָּזֶה, וּתְבַקְּשׁוֹ שֶׁיִּכְתֹּב לְךָ לְמִי מָסַר הַמִּכְתָּב, אוּלַי תּוּכַל לַחֲזֹר לְהַשִּׂיגָם, וַה' הַטּוֹב יַעֲשֶׂה.

וּתְהִלָּה לָאֵל אֲנִי בְּקַו הַבְּרִיאָה בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וִימֵי חֲנֻכָּה מְמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין. וּבְוַדַּאי נַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה עִנְיַן חֲנֻכַּת הַבַּיִת שֶׁגָּלָה אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה (תִּנְיָנָא תּוֹרָה ז'), שֶׁכְּפִי הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים וְכוּ'. כִּי הֲלֹא סוֹף כָּל סוֹף בְּוַדַּאי יִבָּנֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, וְכָל בִּנְיָנוֹ יִהְיֶה עַל יְדֵי בְּחִינַת הַנַּ"ל. וְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה נִבְנֶה מְעַט מְעַט, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִשְׁלָם מְהֵרָה. וְעַל כֵּן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, צָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל חֵלֶק בַּחֲנֻכַּת הַבַּיִת, וְזֶה זוֹכֶה כְּפִי הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם כִּפּוּר. וְגַם עַתָּה עֲדַיִן צְרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל שֶׁיִּתְקַבֵּל הַסְּלַח נָא שֶׁל יוֹם כִּפּוּר. כִּי בְּכָל יוֹם צְרִיכִין לָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת קְדֻשַּׁת יוֹם כִּפּוּר שֶׁמַּמְשִׁיכִין בְּכָל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ. וּכְמוֹ כֵן זוֹכִין לַחֲנֻכַּת הַבַּיִת, שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאָרַת בֵּן וְתַלְמִיד לְהוֹדִיעַ לְדָרֵי מַעְלָה וּלְדָרֵי מַטָּה גְּדֻלָּתוֹ וּמַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ'. וְהָעִקָּר הוּא לְהוֹדִיעַ בָּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל לְכָל הַנְּמוֹכִים מְאֹד מְאֹד, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בִּבְחִינַת "הָקִיצוּ וְרַנְּנוּ שׁוֹכְנֵי עָפָר" וְכוּ' וְכוּ'.

גְּוואלְד בְּרוּדֶער הַארְצִיקֶער [אַהֲה! אָחִי הַנִּלְבָּב], אַל יַזְקִינוּ בְּעֵינֵיכֶם דְּבָרִים נוֹרָאִים חֲדָשִׁים כָּאֵלֶּה. בֶּאֱמֶת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת הֵם חֲדָשִׁים אֶצְלִי לְגַמְרֵי, וְאֵינִי יָכוֹל לְהַסְתִּיר דַּעְתִּי מִלְּהִתְפַּלֵּא עַל נִפְלָאוֹת כָּאֵלֶּה חִדּוּשִׁים כָּאֵלֶּה, וּמֻכְרָחִים לְכָל אָדָם מְאֹד מְאֹד לְהַחֲיוֹתוֹ וּלְעוֹרְרוֹ וְלַהֲקִיצוֹ וְלַהֲקִימוֹ מִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא וְכוּ'. אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ לִשְׁמֹעַ כָּל זֹאת. יָתֵר מִזֶּה אִי אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה. אַךְ לֹא יָכְלְתִּי לְהִתְאַפֵּק מִלְּהַזְכִּירְךָ מְעַט דְּבָרִים הָאֵלֶּה הַמַּחֲזִיקִים הַרְבֵּה. יְהִי רָצוֹן שֶׁיַּעֲשׂוּ רֹשֶׁם בִּלְבַבְכֶם לְטוֹבָה לְקַיְּמָם בִּפְשִׁיטוּת בֶּאֱמֶת וּבִתְמִימוּת, לְמַעַן יִיטַב לָכֶם לָעַד בָּזֶה וּבַבָּא לָנֶצַח.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

וְתִפְרֹס בְּשָׁלוֹם כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וּבִפְרָט לְנֶכֶד אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה הָרַבָּנִי מוֹרֵנוּ הָרַב נַחְמָן נֵרוֹ יָאִיר חַזְקֵהוּ וְאַמְּצֵהוּ, עוֹרְרֵהוּ וַהֲקִיצֵהוּ. וְעַל יְדֵי זֶה תִּתְעוֹרֵר גַּם אַתָּה וּתְקַבְּלוּ דִּין מִן דִּין, וְאִם תִּרְצֶה תּוּכַל לְהַרְאוֹת לוֹ מִכְתָּבִי זֶה, וּכְחָכְמָתְךָ תַּעֲשֶׂה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם ד' וַיֵּצֵא תקצ"ו נָעְמְרוֹב.

שָׁלוֹם לַאֲהוּבִי חֲתָנִי חֲבִיבִי כִּבְנִי, הָאַבְרֵךְ הַמַּפְלָג הַוָּתִיק מוֹרֵנוּ הָרַב **בָּרוּךְ** נֵרוֹ יָאִיר, וּלְבִתִּי הַצְּנוּעָה מָרַת חַנָּה **צִירְל** תִּחְיֶה, וְלָנֶכְדִּתִי **אֶסְתֵּר שַׁיינְדִיל** תִּחְיֶה.

מִכְתָּבְךָ קִבַּלְתִּי קֹדֶם שַׁבַּת הֶעָבַר, וְהָיָה לִי צַעַר גָּדוֹל מִבְּתִּי תִּחְיֶה, מִכְּאֵב הַשִּׁנַּיִם שֶׁלָּהּ, שֶׁנּוֹסַף עַל דַּאֲגוֹתֵינוּ וְטִלְטוּלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם. וּבָרוּךְ הַשֵּׁם אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּשָׁבוּעַ זֹאת שֶׁפָּסַק כְּאֵבָהּ. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם וְיַצִּילָהּ מֵעַתָּה מִכָּל חֹלִי וּמַכְאוֹב וּמֵחוּשׁ. וְיִתֵּן לָכֶם פַּרְנָסָה וְחַיִּים, וְשָׁלוֹם הָעוֹלֶה עַל הַכֹּל אָמֵן.

וְחִנָּה מְאֹד נֶהֱנֵיתִי מִדְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר כָּתַבְתָּ בְּמִכְתָּבְךָ, כִּי רָאִיתִי תְּשׁוּקָתְךָ אֶל הַתַּכְלִית. מִי יִתֵּן וְהָיָה לְבָבְךָ זֶה בֶּאֱמֶת כָּל יָמֶיךָ לְיִרְאָה אֶת ה' וּלְבִטְחַ בּוֹ, שֶׁבְּוַדַּאי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם וְאֶת כֻּלָּנוּ. כִּי חַסְדֵי ה' לֹא תָמְנוּ וְכוּ'.

וְהִזָּהֵר מֵעַתָּה בְּנִי חֲבִיבִי לִבְלִי לִבְנֹס בְּוִכּוּחִים וְנִצְחוֹנוֹת עִם שְׁאָר בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁגַּם הֵם נִצְחָנִים כְּדֶרֶךְ בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ כַּמָּה מַחֲלֹקֶת וְסִכְסוּכִים הַמּוֹנְעִים וּמַפְסִיקִים מְאֹד מִדֶּרֶךְ הָאֱמֶת, כִּי הַנִּצְחוֹן הוּא מְדֻמִּים עֲכוּרִים שֶׁעֲדַיִן לֹא עָבַד בָּהֶם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (תורה ע"ה). תַּרְגִּיל עַצְמְךָ לְהַמְשִׁיךְ עַצְמְךָ אֶל הַתְּמִימוּת בֶּאֱמֶת, לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ, וְהַשַּׁלְהֶבֶת דַּרְכֵי הַיַּלְדוּת מִלְּבְךָ, וּבִפְרָט לְבַל תִּכְנֹס בְּקַשְׁיוֹת וַחֲקִירוֹת כְּלָל. וַאֲפִלּוּ עָלַי אָסוּר לְךָ לְהַרְהֵר חַס וְשָׁלוֹם. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ שֶׁכָּל כַּוָּנָתִי רְצוּיָה אֶל הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, לְהַדְרִיךְ אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה בֶּאֱמֶת בְּדֶרֶךְ אֲבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם, כַּאֲשֶׁר קִבַּלְתִּי מִפִּי אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ זֵכֶר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לִבְרָכָה. שִׂים לִבְּךָ הֵיטֵב אֶל הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ מַה כַּוָּנָתִי וְכֵן כַּוָּנַת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵנְיַן עֲסָקֵינוּ, אִם כַּוָּנָתֵנוּ חַס וְשָׁלוֹם בִּשְׁבִיל הַכָּבוֹד הַמְדֻמֶּה הַנָּהוּג עַכְשָׁיו אוֹ בִּשְׁבִיל עֲשִׁירוּת. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, וְגַם כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֹחַ בְּקִדְקֳדוֹ יָכוֹל לְהָבִין, כִּי תְּהִלָּה לָאֵל נְקִיִּים אֲנַחְנוּ וְאָנֹכִי מִזֶּה וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה. יָתֵר מִזֶּה אֵין פְּנַאי לְהַאֲרִיךְ.

דִּבְרֵי חוֹתֶנְךָ הַמְדַבֵּר בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית.

נָתָן מִבְּרֶסְלֶב.

בְּתִּי הַיָקָרָה, לְמַעַן הַשֵּׁם אַל תִּדְאֲגִי, תַּאֲמִינִי בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, תִּסְתַּכְּלִי עַל הַלְמַטָּה מִכֶּם כַּמָּה אַבְרֵכִים יוֹרְדִים מִשֻּׁלְחַן חוֹתָנְם, וְגַם זֶה אֵין לָהֶם. תִּשְׁמְעִי בְּקוֹלִי, וְאַל דַּאֲגִי דַּאֲגַת מָחָר.

אִם שַׁיָּךְ תַּעֲשֹׂי מַעֲמַד פַּרְנָסָה, מַה טּוֹב כְּשֶׁבְּנִי שַׁכְנָא יִהְיֶה פֹּה, תְּבַקְּשִׁי מִמֶּנּוּ שֶׁיִּתְיַעֵץ עִמִּי, אוּלַי שַׁיָּךְ שֶׁתַּעֲשִׂי אֵיזֶה שֶׁהוּא פַּרְנָסָה, רַק לְמַעַן ה' לְעֵת עַתָּה אַל תִּדְאֲגִי כְּלוּם, ה' גָּדוֹל, מִי שֶׁנּוֹתֵן חַיִּים נוֹתֵן פַּרְנָסָה, וְיוֹתֵר אֵין לִי שׁוּם זְמַן לִכְתּוֹב, תִּהְיִי בְּרִיאָה וּשְׂמֵחָה.

בָּנַי הָאֲהוּבִים, טּוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֵין אָנוּ קוֹרְעִים שׁוּם סְפָרִים קְדוֹשִׁים וְגַם אָנוּ לוֹמְדִים אוֹתָם, בָּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ מַשֶּׁהוּ לִלְמֹד, בָּרוּךְ הַשֵּׁם כְּבָר נָתַתִּי לָכֶם יְרוּשָׁה טוֹבָה לְעוֹלָם, שׁוּם עָשִׁיר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְהַשְׁאִיר יְרוּשָׁה כָּזֶה. אֵין לָנוּ בָּרוּךְ הַשֵּׁם בְּמַה לְהִתְבַּיֵּשׁ.

דִּבְרֵי אָבִיךְ הַמְדַבֵּר בֶּאֱמֶת.

נָתָן מִבֶּרֶסְלֶב.

ריא

בָּרוּךְ הַשֵּׁם, יוֹם ג' וַיִּשְׁלַח תקצ"ו

שָׁלוֹם לַאֲהוּבִי בְּנִי חֲבִיבִי הָרַבָּנִי מוֹרֵנוּ הָרַב **יִצְחָק** שֶׁיִּחְיֶה, לוֹ וּלְבֵיתוֹ שָׁלוֹם וְכָל טוּב.

מִכְתָּבְךָ מִיּוֹם אֶתְמוֹל קִבַּלְתִּי בְּשָׁעָה זֹאת כְּמוֹ חֲצוֹת הַיּוֹם, וְהָיָה לִי לְנַחַת. אִם אָמְנָם הוֹמֶה עָלַי לִבְּי עַל צַעֲרוֹ מֵעִנְיַן מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, אַךְ יָדַעְתִּי כִּי אֵין שׁוּם אָדָם נָקִי מִזֶּה. וְאִם אָמְנָם לֹא כָּל אַפִּין שָׁוִין וְלֹא רְאִי זֶה כִּרְאִי זֶה, אַף עַל פִּי כֵן כֻּלָּן שָׁוִין בָּזֶה שֶׁבְּהֶכְרֵחַ שֶׁיַּעֲבֹר עָלָיו בְּכָל יוֹם, הַרְבֵּה הַרְבֵּה. וּמִן הַסְּתָם אִם לָעָתִיד יַגִּידוּ לָאָדָם כָּל מַה שֶׁעָבַר עָלָיו בְּכָל יוֹם כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ מִזֶּה וְכוּ'. בְּוַדַּאי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה, וּמִי שֶׁמְּשִׂים לִבּוֹ לְדַקְדֵּק בִּדְבָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל (ברכות סא.) שֶׁדָּרְשׁוּ עַל פָּסוּק (בראשית ב, ז) "וַיִּיצֶר", אוֹי לִי מִיּוֹצְרִי אוֹי לִי מִיִּצְרִי. נִמְצָא שֶׁעִקַּר הַיְצִירָה שֶׁל הָאָדָם, הוּא בִּבְחִינָה זֹאת שֶׁיִּהְיֶה מֻכְרָח לִסְבֹּל בִּלְבּוּל וּמְלְחָמָה זֹאת בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא 'אוֹי לִי מִיּוֹצְרִי אוֹי לִי מִיִּצְרִי', וְכָךְ עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם. וְאַדְרַבָּא רָאוּי לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ עַל כָּל

נוסע לאומן?

אפשר גם בזול!

יציאות מידי שבוע

> חבילות סופ"ש הכול כלול

> חבילות אמצע שבוע כולל אירוח

ראשון-חמישי | חמישי-ראשון

הזמינו עכשיו!

מוקד הזמנות: 02-6338444

www.ntours.net | info@ntours.net

טיסות לכל העולם | קברי צדיקים באירופה | קבוצות מאורגנות | נסיעות פנים | לינה וארוחות | שירות ומקצועיות

נתיבים טורס

משהו נפלא קורה לך!

סניף ראשי - ירושלים: עבודת ישראל 1

מקורבים
איחוד בני החבורות דחסידי ברסלב
בישיבות הגדולות